БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 18 (509)
25 ЯНВАРЬ ЧОРШАНБА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Кеча Тошкентда Ўзбекистон ССР тўртинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси очилди.

Сессия кун тартиби тасдиқлангандан кейин Ўзбекистон ССР блан Қозоғистон ССР ўртасида республика чегарасини ўзгартириш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди, Ўзбекистон ССРнинг 1956 йилги Давлат бюджети тўғрисидаги доклад ва қўшимча доклад тингланди.

Кеча Тошкентда Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида Ўзбекистон ССР тўртинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси иш бошлади. **Суратда:** сессиянинг мажлислар залида. Минбарда — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ **Ш. Р. Рашидов.**

И. Глауберзон фотоси.

ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумига
ССР Иттифоқи Министрлар Советига
Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига

Ўзбекистон ССР Олий Совети иккинчи сессиясининг қатнашчиларидан мактуб

Ўзбекистон ССР Олий Советининг 2-нчи сессияси улуғ социалистик Ватанимизнинг ҳамма халқлари Совет Иттифоқи Коммунистик Партиясининг XX с'ездини муносиб кутиб олиш учун тайёрланаётган улуғ кунларда тўпланди. Совет кишилари СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1956—1960 йилларга мўлжалланган олтинчи бешйиллик плани юзасидан КПСС XX с'езди Директивалари проектини катта мамнуният блан ва фахрланиб ўрганмоқдалар ва уни якдиллик блан ма'қулламоқдалар, севикли социалистик Ватанимизни янада яшнатиш учун бундан буён ҳам ўз кучлари ва меҳнатларини аямай сарфлашларини билдирмоқдалар.

Мана шу унутилмас кунларда Қозоғистон ССР Олий Совети Мирзачўлнинг бир қисм унумдор ерини ва Бўстондиқ районини Ўзбекистон ССРга топшириш тўғрисида 21 январьда Қонун қабул қилгани ҳақида бизга хушхабар келди.

Жонажон Коммунистик партиямиз яхлит бир оила қилиб жипслаштирган мамлакатимиз халқларининг бузилмас дўстлиги мана шу олижаноб актда янги куч блан, ўзининг бутун улуғворлиги блан ёрқин ифодаланди.

Ўзбек халқи Ўзбекистоннинг халқ хўжалик вазифаларини ҳал этиш ишига катта ҳисса қўшадиган мана шундай чинакам қардошларча ёрдам кўрсатилганлиги учун ўзининг содиқ дўсти ва яқин қўшниси қозоқ халқига чуқур, самимий ташаккур билдиради

Ўзбекистоннинг пахтачилигини, чорвачилигини ва халқ хўжалигидаги бошқа тармоқларни янада ривожлантириш соҳасида КПСС XX с'ездининг олтинчи бешйиллик тўғрисидаги Директивалари проектида кўзда тутилган катта вазифалар турган бир пайтда Қозоғистон ССРнинг катта ер массивларини Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасига берганлиги алоҳида аҳамиятга эгадир.

Ўзбекистон Совет Иттифоқининг асосий пахта базасидир. Республикамиз олтинчи бешйилликда пахта етиштиришни бир ярим баравар кўпайтириши лозим. Ўзбекистон меҳнаткашлари бу катта халқ хўжалик вазифасини ҳал қилмоқ учун бутун куч ва воситаларини сафарбар қиладилар.

Республикамизда суғориш ишларини ривожлантириш, янги сув омборлари, суғориш системалари ва зовурлар қуриш, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш мақсадида олтинчи бешйилликда катта ишлар қилинади. Директивалар проектида мўлжалланган мана шу ва бошқа тадбирлар пахтанинг ҳосилдорлигини кескин равишда ошириш ва пахта экиладиган майдонларни кенгайтириш топшириқларини бажармоқ учун негиз бўлади.

Қозоқ халқи томонидан Мирзачўлда республикамизга берилган ерларнинг бир қисмини ўзлаштириш йўли блан пахта етиштиришни кўпайтириш ишига катта ҳисса қўшилади. Шу ерларнинг республикамизга берилиши туфайли Мирзачўлнинг Ўзбекистонга қарашли қисмини суғориш проблемасини комплекс равишда ҳал қилиш йўли очилади. Эндиликда биз Жанубий ва Марказий Мирзачўл каналларидан суғориладиган анча катта ер массивларига эгамиз. Биз янги ерларда бир тўда совхозлар тузамиз, агротехниканинг янги илғор усулларини жорий қилиш асосида шу хўжаликларнинг пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олишларига эришамиз.

Шу ерларни ўзлаштириш вазифасини ҳал этиш катта куч ва ғайрат талаб қилишини, бутун халқнинг бу ишга муттасил э'тибор беришини талаб қилишини жуда яхши биламиз. Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳозир бўш ётган ерларни «оқ олтин»дан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил берадиган серунум обод ўлкага айлантирмоқ учун мана шу ишларнинг ҳаммасини қилишга қат'ий бел боғладилар.

Тошкентдан қирқ километр нарида бўлган Бўстондиқ районининг Ўзбекистон составига киритилиши республика пойтахти ҳамда катта саноат марказлари бўлган Чирчиқ ва Оҳангарон меҳнаткашларини та'минламоқ учун озиқ-овқат базасини мустаҳкамлашга имкон беради. Бўстондиқ районида 300 минг гектар пичанзор ва яйлов ерлар бор. Бу Тошкент областида маҳсулдор чорвачиликни ривожлантирмоқ, қорамоллар ва қўйлар сонини кўпайтирмоқ учун қўшимча резервлар вужудга келтиради.

Бўстондиқ районининг тоғ бағирларида бўлган ҳушманзара дарахтзорлар орасида меҳнаткашларнинг даволаниши ва дам олиши учун бирқанча шифохоналар ташкил этишга шароит мавжуддир.

Биз Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари мамлакат халқ хўжалигини ва маданиятини кенг миқ'ёсда ривожлантиришнинг, халқ фаровонлигини оширишнинг улуғвор перспективаларидан руҳланиб, бутун ўзбек халқи номидан ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумига, ССР Иттифоқи Министрлар Советига, Совет Иттифоқи Коммунистик Партиясининг Марказий Комитетига қат'ий сўз бериб айтамизки, Ўзбекистон меҳнаткашлари олтинчи бешйилликда ғолибона коммунистик қурилишнинг республика олдида турган улуғвор вазифаларни шараф блан бажарадилар.

Улуғ Социалистик Ватанимиз яшасин ва яшнасин!

Яшасин кўп миллатли қудратли Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлиги!

Яшасин Совет халқи эришаётган ҳамма ғалабаларнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси!

РСФСР Олий Советининг иккинчи сессияси

23 январьда Кремльда РСФСР тўртинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси ишга бошлади.

Эрталаб соат 10. **К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник, А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов, Д. Т. Шепилов** Ҳукумат ложаларидан жой оладилар. Депутатлар ва меҳмонлар уларни гулдурос, узоқ давом этган қарсаклар блан кутиб оладилар. Ҳамма ўрнидан туради.

Сессияни РСФСР Олий Советининг Раиси депутат **И. В. Горошкин** очади.

Қуйидаги кун тартиби қабул қилинади:

1. РСФСРнинг 1956 йилги Давлат бюджетини тасдиқлаш ва РСФСРнинг 1954 йилги Давлат бюджетининг бажарилиши тўғрисидаги ҳисобот.
2. РСФСР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш.

РСФСРнинг 1956 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва РСФСРнинг 1954 йилги Давлат бюджетининг бажарилиши ҳақида доклад қилиш учун РСФСР Молия министри депутат **И. И. Фадеевга** сўз берилади.

1956 йилги Давлат бюджетининг даромадлари ва харажатлари 74 миллиард 181 миллион сўм миқдорида белгиланган. Социалистик хўжаликдан келадиган тушум бюджет даромадларининг асосий манбаи ҳисобланади.

Эрталабки мажлисда депутат **Н. И. Бобровников** Бюджет комиссиясининг қўшимча докладини қилганидан кейин, Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси бюросининг раиси Ф. Козовский сўзлади. Залда ҳозир бўлганлар уни самимий кутиб олдилар. У. Россия Федерацияси меҳнаткашларига ва барча совет халқларига салом топширди, уларга коммунистик қурилишда янги муваффақиятлар тилади. (ТАСС)

Ўзбекистон Компартияси XIII с'ездининг делегатлари диққатига

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билдирадики, Ўзбекистон Компартиясининг XIII с'езди 1956 йил 26 январь эрталаб соат 11 да Навоий номидаги театр биносида очилади.

Делегатлар 25 январь куни эрталаб соат 10 дан кеч соат 10 гача Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети биносида рўйхатга олинади.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1956 йил 24 январьдаги мажлиси тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

24 январьда, кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида Ўзбекистон ССР тўртинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси очилди.

Сессияни Ўзбекистон ССР Олий Совети раисининг ўринбосари депутат **Н. Жапаков** очди. У, Ўзбекистон ССР Олий Совети муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилаётганлигини айтди:

Ўзбекистон ССР Олий Советининг раиси тўғрисида;

Ўзбекистон ССР блан Қозоғистон ССР ўртасидаги республика чегарасини ўзгартириш тўғрисида;

Ўзбекистон ССРнинг 1956 йилги Давлат бюджети тўғрисида;

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида.

Ўзбекистон ССР Олий Совети бу масалаларни кун тартибига киритиш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилди ва сессиянинг иш тартибини тасдиқлади.

Тасдиқланган кун тартибига мувофиқ, Олий Совет Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси ҳақидаги масалани муҳокама қилишга киришади.

Депутат **Н. А. Муҳиддинов** депутат С. К. Камоловнинг Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси қилиб тайинланганлиги муносабати блан, уни Ўзбекистон ССР Олий Совети Раиси вазифасидан озод қилишни таклиф этади. Бу таклиф бир овоздан қабул қилинади.

Депутат Н. А. Муҳиддиновнинг таклифига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Раиси қилиб депутат **О. Ҳ. Ҳакимов** бир овоздан сайланади.

Депутат О. Ҳ. Ҳакимовнинг Ўзбекистон ССР Олий Совети Раиси қилиб сайланганлиги муносабати блан, уни Ўзбекистон ССР Олий Совети Мандат комиссияси Раиси вазифасидан озод этишга қарор қилинади. Ўзбекистон ССР Олий Совети Мандат комиссиясининг Раиси қилиб депутат **А. Тоиров** сайланади. Шу блан бирга депутат А. Тоировни Ўзбекистон ССР Олий Совети Бюджет комиссиясининг а'зоси вазифасидан озод қилишга ҳам қарор қилинади.

Сўнгра, кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилиш ҳақида қабул қилинган тартибга биноан, сессияда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси Ш. Р. Рашидовнинг Ўзбекистон ССР блан Қозоғистон ССР ўртасидаги республика чегарасини ўзгартириш тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Бу масала юзасидан бўлган музокараларда депутат **В. Ҳайдаров** (Тошкент область, Марказий сайлов округи), депутат **И. Каримов** (Тошкент область, Велико-Алексеевск сайлов округи), депутат **Б. В. Попов** (Тошкент область, Фарҳод сайлов округи), депутат **Ғафур Ғулом** (Самарқанд область, Жомбой сайлов округи). Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси **Ж. А. Ташенов,** депутат **Н. А. Муҳиддинов** (Тошкент шаҳар, Пролетарск сайлов округи) сўзга чиқдилар.

Депутат **Н. А. Муҳиддиновнинг** таклифига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Қозоғистон ССРдан топшириладиган Бўстондиқ районини ва Мирзачўлдаги ерларнинг бир қисмини Ўзбекистон ССР составига қўшиш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилди. Ўзбекистон ССР Олий Совети ғоят баланд руҳ ва якдиллик блан бутун ўзбек халқи номидан қардош қозоқ халқига ташаккурнома текстини, шунингдек СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига ва КПСС Марказий Комитетига мактуб текстини қабул қилди.

Сўнгра сессия кун тартибидаги учинчи масалани муҳокама қилишга ўтди. Ўзбекистон ССР Молия министри депутат **М. Исомиддиновнинг** Ўзбекистон ССРнинг 1956 йилги Давлат бюджети ҳақидаги доклади ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Бюджет комиссияси Раиси депутат **Т. Рўзибоевнинг** қўшимча доклади тингланди.

Қардошимиз, ватандошимиз— азиз қозоқ халқига

Ўзбекистон ССР Олий Совети иккинчи сессиясининг қатнашчиларидан

Азиз дўстларимиз! Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси Олий Советининг сессиясида кенг Мирзачўл массивини ва Бўстондиқ районини бизнинг республикамизга бериш тўғрисида қабул қилинган қарорингизни Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг меҳнаткашлари ғоят шод-ҳуррамлик ва миннатдорчиликка тўлган самимий ҳис блан қабул қилдилар.

Қозоқ халқининг ўзбек халқига кўрсатган ана шу олижаноб ҳиммати халқимиз ўртасидаги бузилмас дўстликнинг ёрқин ифодасидир. Ўзбек ва қозоқ халқи қадим замонлардан бери иноқ қўшни бўлиб тотув яшаган, қуда бўлган — қиз олиб, қиз берган, бир жилғадан сув ичган, бир қирда ов қилиб, бир далада ишлаган. Бир туғ остида ёвга, умумий душманга қарши курашган

Улуғ Октябрь социалистик революцияси туфайли, ўз оғаси ва ҳалоскори бўлмиш улуғ рус халқининг ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг беғараз ёрдами туфайли ўзбек ва қозоқ халқлари умрбод озодликка чиқдилар ва социалистик миллатлар блан қардошлик ҳамкорлигида янги нурли ҳаёт қурмоқдалар, коммунизмнинг олид йўлидан олға бормоқдалар.

Европа қит'асидан бирнеча баравар катта бўлган бепоён территория бутун гуллаб турган Қозоғистон Совет Социалистик Республикасига айланган. Миллион-миллион гектар унумдор ерлар, ҳаёт бахш этилган қўриқлар, олтини, кўмири, миси, темири туганмас конлар, кўз илғамас ўтлоқларни босиб ётган суру-суру қўйлар, саноат тармоқларининг сон-саноқсиз паҳлавонлари, шаклан миллий, мазмунан социалистик бой маданият — буларнинг ҳаммаси қўшнимиз ва қариндошимиз қозоқ халқининг ҳазинасидир. Бу халқ ўзининг илму урфонли, ма'рифатли ишчи, колхозчи ва интеллигент кадрлари блан ҳам машҳур. Бу муваффақиятларга жонажон Коммунистик партиямиз раҳбарлигида эришилди.

Улкан бир совет оиласи бўлиб яшаётган халқлар жонажон совет давлатининг куч-қудратини ўз меҳнатлари блан кун сайин мустаҳкамлашдек кучли бир интилиш ва истакка тўлиб тошгандирлар. Совет мамлакати экономикасини бойитишга ҳарбир халқ ўз улушини қўшганидек, ўзбек халқи ҳам бу хазинага «оқолтин» тўкади.

Биз давлатга 1960 йилда 1955 йилдагига нисбатан бир ярим баравар кўп пахта беришимиз керак. Партия бу вазифани олтинчи бешйиллик план юзасидан КПСС Директивалари проектида олдимизга кўндаланг қилиб қўйди. Бу муҳим вазифани бажаришда, Сиз азиз қозоқ дўстларимиз ва қардошларимиз, ўзбек халқига туҳфа қилган Мирзачўл ерларининг хизмати катта бўлади. Сизларнинг олижаноб ва қимматли туҳфангиз экономикамизни янада юксалтиришда, пахта етиштиришни кўпайтиришда, чорвачилик маҳсулдорлигини оширишда, Тошкент атрофида янги сабзавот базасини яратишда бизга ёрдам бўлади.

Қадрли ўртоқлар!

Сизлар туҳфа қилган ерларда биз янги совхозлар, колхозлар тузамиз. Буерларда пахтазорлар яна ҳам яшнаб кетади, боғ-бўстонлар ва узумзорлар яшил бахмал бўлиб қопланади. Буерларда янги мактаб бинолари ва шифохоналар қад кўтаради.

Социалистик Қозоғистон меҳнаткашларининг бу хизмати ва очиққўллиги миннатдор ўзбек халқининг асло ёдидан чиқмайди. Биз сизларни Бўстондиққа ва Мирзачўлнинг ўзлаштирилган районларига мўл ҳосил тўйларига таклиф қиламиз. Бундан буён ҳам қўлни-қўлга бериб, севикли она-Ватанимизнинг куч-қудратини оширмоқ учун куч-ғайратга тўлиб тошавералик, коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини рўёбга чиқариш учун ҳормай-толмай курашайлик!

Яшасин меҳнатсевар қозоқ халқи!

Яшасин СССР халқларининг бузилмас дўстлиги!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси ва илҳомчиси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

КЕЧА СЕССИЯДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар зали улуғвор ва тантанали тусда безатилган. Кеча, 24 январьда, буерда ўзларининг навбатдаги сессиясига келган халқ вакиллари — республика давлат ҳокимияти олий органининг депутатлари тўпландилар. Сессия қатнашчилари орасида — қардош қозоқ халқининг вакиллари ҳам бор. Улар Тошкентга ўзбек халқи учун қувончли хабар олиб келдилар. 21 январьда Қозоғистон ССР Олий Совети Жанубий Қозоғистон областининг Бўстондиқ районини ҳамда Мирзачўл территориясининг бир қисмини Ўзбекистон ССР составига топширишни СССР Олий Совети Президиумидан илтимос қилиш тўғрисида қарор қабул қилди.

...Кундуз соат 2. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг а'золари, министрлар президиум ложаларидан жой оладилар. Раислик қилучи — республика Олий Совети раисининг ўринбосари **Н. Жапақов** Ўзбекистон ССР тўртинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессиясини очиқ деб э'лон қилади.

Кун тартиби ва сессиянинг иш тартиби тасдиқланади. Сессия бир овоздан депутат **О. Ҳ. Ҳакимовни** Ўзбекистон ССР Олий Советининг раиси қилиб сайлайди.

Сессия Ўзбекистон ССР блан Қозоғистон ССР ўртасидаги республика чегарасини ўзгартириш тўғрисидаги масалани муҳокама қилишга ўтади. Бу масала юзасидан ахборот бериш учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Ш. Р. Рашидовга** сўз берилади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ш. Р. Рашидов нутқи

Депутат ўртоқлар! Бундан уч кун илгари Қозоғистон ССР Олий Совети Жанубий Қозоғистон областининг Бўстондиқ районини ва Мирзачўл ерларининг бир қисмини Ўзбекистон ССР составига ўтказиш тўғрисида якдиллик блан қарор қабул қилди. **(Давомли қарсаклар).**

Бу тарихий актнинг республикамиз учун катта хўжалик аҳамияти бор. Шу блан бирга бу тарихий акт совет халқларининг бутун кўпмиллатли оиласи ҳаётида ҳам муҳим сиёсий воқиадир.

Социализм ғалаба қилган, Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати оғишмай амалга оширилаётган бизнинг мамлакатимиздагина суверен иттифоқчи республикалар ўртасида ўзаро манфаатларга асосланган ана шундай қардошларча ҳамкорлик бўлиши мумкин.

Бўстондиқ районини ва Мирзачўл территориясининг бир қисмини Ўзбекистон ССР га бериш тўғрисида Қозоғистон ССР Олий Советининг чиқарган қарори халқларимизнинг қардошларча дўстлиги бузилмас дўстлик эканлигини кўрсатучи янги далилдир.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан қардош Қозоғистон делегациясига ва бу делегация орқали бутун қозоқ халқига самимий салом ва энг яхши тилаклар айтишга ҳамда бизга кўрсатган ёрдамлари учун зўр ташаккуримизни изҳор қилишга ижозат бергайсиз. **(Гулдурос қарсаклар).**

Ўзбек халқи қозоқ халқининг хўжалик ва маданий қурилишидаги муваффақиятларини катта хайрихоҳлик ва самимий мамнуният блан кузатиб бормоқда. Азиз қозоқ дўстларимиз, сизларнинг ажойиб муваффақиятларингизни кўриб, чин кўнгилдан қувонмоқдамиз, чунки қардошларимизнинг муваффақиятлари — бизнинг муваффақиятларимиздир, сизларнинг хурсандчилигингиз — бизнинг хурсандчилигимиздир, бизларнинг меҳнатимиз сингари сизларнинг меҳнатингиз ҳам умумхалқ ишига — коммунизм қурилишига хизмат қилади.

Қозоқ халқининг ҳаёти ижодий меҳнат ғайрати блан тўлиб-тошгандир. Қозоғистоннинг бепоён қирларида миллион-миллион гектар қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилмоқда! Қўриқ ерларда, Қозоғистоннинг янги совхозларида Москва ва Ленинграддан, Тошкент ва Фрунзедан, Рига ва Кишиневдан юборилган кишилар — Совет Иттифоқидаги барча республикаларнинг вакиллари ёнма-ён туриб меҳнат қилаётганликлари тўғрисида гапирганимизда қувонмаслик мумкинми, ахир! **(Давомли қарсаклар).**

Мамлакатимиздаги ҳамма халқларнинг муваффақиятлари сингари ўзбек ва қозоқ халқларининг ҳам барча муваффақиятлари Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида, мамлакатимизда ленинча доно миллий сиёсат амалга оширилганлиги натижасида, улуғ рус халқининг ва СССРдаги барча халқларнинг жуда катта беғараз ёрдами туфайли қўлга киритилганлиги ҳамиша ёдимиздадир.

Мирзачўл ерларининг бир қисмини ва Бўстондиқ районини Ўзбекистонга бериш тўғрисида Қозоғистон ССР Олий Советининг чиқарган қарори умумдавлат манфаатларини кўзлаб чиқарилган қарордир ҳамда ўзбек халқининг пахтачиликни юксалтириш учун олиб бораётган курашида унга қардошларча берилган ёрдамдир.

КПСС XX с'ездининг олтинчи бешйиллик план юзасидан Директиваларн проектида пахта етиштиришни бундан буён ҳам анча кўпайтириш кўзда тутилган. Бу вазифани бажариш учун республика пахтакорлари ва барча меҳнаткашларининг зўр бериб ишлаши талаб қилинади.

Мирзачўл ерларининг бир қисми Ўзбекистон ССРга ўтказилиши сабабли Ўзбекистон ССР Сирдар'ё—Мирзачўл—Жиззах районида дун'ёда энг йирик яхлит пахтазор массивга эга бўлади. **(Қарсаклар).**

Мирзачўл ерларини ўзлаштириш кенг миқ'ёсда сув хўжалиги, ишлабчиқариш ва уй-жой бинолари қуриш ишларини ўтказишни, янги пахтакор совхозлар ва колхозлар ташкил этишни талаб қилади. Янги ўзлаштириладиган ерларда барпо этиладиган посёлкаларни яқин йиллар ичида телефонлаштириш ва радиолаштириш керак бўлади. Шу тариқа Мирзачўлнинг қиёфаси бутунлай ўзгаради, у гуллаб турган воҳага айланади ҳамда халқимиз севиб оқ олтин деб ном берган пахтани Ватанга етиштириб беради.

Депутат ўртоқлар! Бўстондиқ райони Тошкент областига чегарадошдир, республикамиз пойтахти бўлган Тошкент шаҳри ва Чирчиқ, Янгийўл, Оҳангарон, Олмалиқ, Бекобод сингари катта саноат марказларига яқин жойдадир.

Ҳозирги вақтда Сталин номидаги Чирчиқ электрохимия комбинатига қарашли асосий ва ёрдамчи корхоналарнинг бир қисми, Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг ойна заводи, Товоқсой гидроэстанцияси, Чирчиқ ГЭС каскадининг бош узели ва бирқанча бошқа корхоналар, шунингдек бирнеча санаториялар ва дам олиш уйлари Бўстондиқ районининг территориясида жойлашган.

Бўстондиқ районида яйлов ерлар борлиги Тошкент области колхозларида чорвачиликни янада ривожлантириш учун қулай шароит вужудга келтиради.

Бу районнинг табиий-иқлим шароитлари: унинг тоғлиқ хушҳаво жойлари, булоқ сувлари, хилма-хил ўсимликлар ўсиб турган хушманзара жойлари — мана шуларнинг ҳаммаси Бўстондиқ районини республикамиз шифохонасига айлантиришга, бу районда Ўзбекистон меҳнаткашлари учун кўп санаториялар, дам олиш уйлари ва пионер лагерьлари ташкил этишга имкон беради.

Бундан ташқари, Бўстондиқ райони территориясида Тошкент, Чирчиқ шаҳарларининг аҳолисини ҳамда шу райондаги курортларни та'минламоқ учун катта сабзавотчилик базаси вужудга келтирилади.

Депутат ўртоқлар, шу сессияда Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ташенов бошчилигида қатнашаётган Қозоғистон ССР Олий Совети депутатлари орқали Қозоғистон ССР Олий Советига ва Қозоғистон Совет Социалистик Республикасининг барча меҳнаткашларига бизга қардошларча беғараз ёрдам берганликлари учун бутун ўзбек халқи номидан чин қалбдан ташаккур айтишга ва севикли социалистик Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида Қозоғистон республикасининг экономикасини ва маданиятини янада ривожлантиришни тилаб самимий истакларимизни билдиришимга ижозат берингиз. **(Қарсаклар).**

Яшасин СССР халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги!

Яшасин ва яшнасин улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Улуғ Коммунистик партиямизга шоншарафлар бўлсин! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Депутат В. Ҳайдаров нутқи

Ўртоқлар!

Мен Қозоғистон ССР Олий Советининг сессиясида қатнашган Ўзбекистон делегацияси составидаги депутатлардан бири бўлганим учун бу масала муҳокама қилинган вақтда Қозоғистон ССР Олий Советининг депутатлари ўз фикрларини якдиллик блан билдирганликларини ва ўзларининг дўстлик ҳисларини изҳор қилганликларини сизларга айтиб ўтмоқчиман.

Қозоғистон ССР Олий ҳокимият органининг бу масала бўйича сўзга чиққан депутатларининг ҳаммаси шу ерларни Ўзбекистонга ўтказиш масаласини умумдавлат манфаатларига асосланиб, қозоқ ва ўзбек халқларининг энг муҳим манфаатларига асосланиб ҳал қилишни астойдил истаганликлари тўғрисида самимият ва мамнуният блан гапирдилар. Депутатлар ўзбек ва қозоқ халқларининг Мирзачўл ерларини ўзлаштириб обод қилиш учун кўп йиллардан бери биргалашиб курашиб келаётганликларини, Сирдар'ё сувларидан чўлларни суғориш учун фойдаланиб, янги ерларни боғ-бўстон ва экинзорларга айлантириш соҳасида биргаликда иш олиб борилганлигини айтиб бердилар.

Сўзга чиққан депутатларнинг ҳаммаси мазкур районларнинг қардош Ўзбекистон республикасига берилиши учун якдиллик блан фикр билдирдилар.

Ўзбекистон делегациясининг раҳбари— Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Шароф Рашидовнинг нутқини Қозоғистон ССР Олий Совети сессияси қатнашчилари ғоят хурсанд бўлиб тингладилар.

Қозоғистон ССР Олий Совети Жанубий Қозоғистон областининг Бўстондиқ районини ва Мирзачўл территориясининг бир қисмини Ўзбекистон составига ўтказишни СССР Конституциясининг 14-нчи моддасига мувофиқ ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумидан илтимос қилиш тўғрисидаги қарорни ниҳоят даражада якдиллик блан қабул қилди.

Депутат ўртоқлар!

Фақат социалистик Ватанимиз шароитидагина, СССР халқларининг бузилмас бирлиги ва дўстлиги шароитидагина мана шундай дўстона иш бўлиши мумкин.

Мен саноат шаҳри бўлган Чирчиқ меҳнаткашлари номидан қозоқ халқига мазкур ерларни Ўзбекистонга ўтказиш масаласини олий ҳимматлик ва қардошлик блан ҳал қилганлиги учун яна бир марта қизғин ташаккур айтишни зарур деб ҳисоблайман.

Қозоқ халқининг шу сессияда қатнашаётган вакилларини ишонтириб айтаманки, Ўзбекистон меҳнаткашлари қозоқ халқининг яхши қўшничилик блан қилган бу дўстона ишини ғоят ҳурматлайди ва ҳар иккала республика халқлари ўртасидаги алоқаларни янада мустаҳкамлашга чин кўнгилдан ҳаракат қилади. **(Давомли қарсаклар).**

Депутат ўртоқ **И. Каримов** минбарга чиқади.

Нутқлар қисқартирилган стенограмма бўйича берилди.

Депутат И. Каримов нутқи

Депутат ўртоқлар! Бўстондиқ райони территориясини ва Мирзачўл ерларининг бир қисмини Ўзбекистон республикасига бериш тўғрисида Қозоғистон ССР Олий Советининг чиқарган қарори бутун ўзбек халқини хурсанд қиладиган воқиадир. Бу қарор социалистик миллатлар ўртасидаги улуғ бирликни, мамлакатимиздаги барча халқлар ўртасидаги қардошлик иттифоқини ва ўртоқларча ҳамкорликнинг енгилмас кучини яққол кўрсатучи далилдир.

Қозоқ ва ўзбек халқлари Мирзачўлни ўзлаштириш ишига ҳам кўп куч сарф қилдилар. Улар сувсиз қақраб ётган бу чўлга йил сайин сув чиқариб, уни қадамба-қадам ўзлаштириб, Мирзачўлни йилдан-йилга яшнаб бораётган экинзор ва боғ-бўстонга айлантирмоқдалар. Ҳозир Мирзачўлдаги ерларнинг бир қисми Ўзбекистон ССР составига ўтказилиши блан бу чўлни биргаликда яна ҳам уюшқоқлик блан обод қилиш учун қўшимча имкониятлар вужудга келади. Шу тариқа бу чўл ўзгартирилади ва суғориладиган деҳқончиликнинг маданий воҳасига айлантирилади.

Ўзбекистон Совет Иттифоқининг асосий пахта базасидир. Шу сабабли биз Мирзачўлда янги ерларни тезроқ ўзлаштириш, шу унумдор ерларда пахтадан мўл ҳосил олишга эришиш учун ўзимизнинг бутун кучимизни ва билимимизни сарфлашимиз лозим.

Бизнинг Сирдар'ё районимиз, шунингдек Мирзачўл, Боёвут, Жиззах, Ховос, Зомин районлари Мирзачўлга бевосита туташган районлардир. Бу янги ерларни ўзлаштиришда ташаббусчи бўлиш шу районлардаги меҳнаткашларнинг ватанпарварлик бурчидир.

Мирзачўл ерларини ҳозирги вақтда шимол томондан Қозоғистон меҳнаткашлари ва жануб томондан Ўзбекистон меҳнаткашлари ўзлаштирмоқдалар. Яқин келгусида Мирзачўл ерларининг ҳаммаси меҳнаткаш совет кишиларининг иродаси блан экинзор ва боғ-бўстонга айлантирилади. **(Қарсаклар).**

Депутат ўртоқлар! Бу масала устида Ўзбекистон ССР Олий Совети қарорининг проекти тасдиқлансин деган таклифга мен ҳам қўшиламан.

Яшасин Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас бирлиги ва дўстлиги!

Яшасин Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доно миллий сиёсати! **(Давомли қарсаклар).**

Раислик қилучи депутат **Б. В. Поповга** сўз беради.

Депутат Б. В. Попов нутқи

Депутат ўртоқлар!

Совет Иттифоқи халқлари Коммунистик партиянинг асосчиси В. И. Ленин та'лимотига амал қилиб, интернационал алоқаларни мустаҳкамламоқдалар, ҳарбир иттифоқчи республика олдида турган вазифаларни бажаришда бир-бирларига кўмаклашмоқдалар ва қардошларча ёрдам бермоқдалар.

Депутат ўртоқлар! Ўзбек халқи Жанубий Қозоғистон областининг Бўстондиқ районини ҳамда Мирзачўл территориясининг бир қисмини Ўзбекистон ССР составига ўтказиш тўғрисида Қозоғистон ССР Олий Совети сессиясининг чиқарган қарорини чуқур мамнуният блан кутиб олди. Қозоғистон ва Ўзбекистон халқларини социалистик Ватанимиз бахт-саодати йўлида биргаликда қилинаётган ижодий меҳнат бир-бирларига боғламоқда.

Қозоғистон ССР составида бўлган Бўстондиқ райони ва Мирзачўл территориясининг бир қисми географик ва иқтисодий жиҳатдан Тошкент области блан жуда яқин боғлангандир. Бу территорияларнинг Ўзбекистон ССР составига ўтказилиши Тошкент области экономикасини янада кўпроқ юксалтириш имкониятини беради.

Бугун, Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси очилган кунда биз қозоқ халқига оташин салом юборамиз. Биз қозоқ биродарларимизга ва ҳамшираларимизга чин кўнгилдан, бутун қалбимиздан айтамизки, сиз дўстларимиз блан абадий бирга бўламиз!

Депутат ўртоқлар! Жанубий Қозоғистон областининг Бўстондиқ районини ва Мирзачўл территориясининг бир қисмини Қозоғистон ССР составидан Ўзбекистон ССР составига ўтказишни СССР Олий Совети Президиумидан илтимос қилиш тўғрисида Қозоғистон ҳукуматининг чиқарган қарорини қўллаб-қувватлайлик деб таклиф қиламан.

Областимиз меҳнаткашлари Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарлиги остида олтинчи бешйиллик планни муддатидан олдин бажариш учун, мамлакатни пахта блан тўла равишда та'минлаш учун, хўжаликни ва маданиятни зўр куч блан юксалтириш учун, СССР халқларининг дўстлигини ва пролетар интернационализмини мустаҳкамлаш учун, тинчлик ва халқаро ҳамкорликнинг таянчи бўлган Совет Социалистик давлатининг қудратини мустаҳкамлаш учун, мамлакатимизда коммунизм ғалабаси учун кунт блан курашишни ўзларининг ватанпарварлик бурчлари деб биладилар.

Қардош Қозоғистон вакилларини ишонтириб айтамизки, Тошкент области меҳнаткашлари партиямиз Марказий Комитети ва Совет ҳукумати томонидан қўйилган вазифаларни шараф блан бажармоқ учун бутун кучларини сарф қиладилар. **(Давомли қарсаклар).**

Депутат шоир **Ғафур Ғулом** жўшқинланиб нутк сўзлайди.

Депутат Ғафур Ғулом нутқи

Депутат ўртоқлар, ҳурматли меҳмонлар! Икки қардош халқ—қозоқ ва ўзбек халқларининг тарихига сра унутилмас шарафли бир воқиа ёзилаётган қимматли пайтларнинг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Ҳамиша ўз қўл очиқлиги блан шуҳрат қозониб келган қозоқ халқи бу навбат ҳам ўз биродарлик шафқатини, бағри кенг ўтағасилигини намойиш қилди. У ўз территориясидан Бўстондиқ райони ва Мирзачўлдан бир бўлак ерни ўзбекларга тақдим қилишга қарор берди.

Қозоқларда «ўзбек эли ўз оғам» деган сўз бор, ўзбекларда эса «йўлдошинг қозоқ бўлса, йўлингдан адашмайсан». «Қозоқ кўзи — темир қозиқ юлдузи» деган ҳикматли гап бор.

Октябрь тонги йўлимизни ёритганда биз ўзбеклар, қозоқлар, тожиклар, туркманлар, қирғизлар, қорақалпоқлар — совет шарқи деб аталучи халқлар темир қозиқ юлдузига, я'ни шимол юлдузига, я'ни Москва юлдузига қараб йўл олдик, адашмадик. Бахтимиз қутбининг юлдузлари — Кремль юлдузлари, халқларимиз мўлжал олган йўл—коммунизм уфқидай порлайди.

Минг йиллар зиҳнлар қилолган ижод
Инсоний етуклик қутби Москва
Халқлар умидининг лутфи Москва,
Шунга умтилади бутун одамзод.
Москва мазмунин тугал билмакка
Ленин томларини ўқимоқ керак.
Озод инсонларнинг зафар йўлига
Қуёшдан поёндоз тўқимоқ керак.
Москва ўргатган биродарликнинг
Мазмунин қамраган дилимиз блан
Ленин та'лим берган билим туфайли
Ҳаммамиз тушунган тилимиз блан.

— От всего сердца спасибо Вам, дорогие друзья казахи! **(Давомли қарсаклар).**

Қариндошим, қаламдошим, туғишганим, тенгдошим Собит деган қозоқ халқ оқинини ўзбек элида танимайдиган киши йўқ. «Қўй келади кўзи блан, бир-бирининг изи блан» деганларидай, ота Жамбулдан сўнг из босган бизнинг Собит Муқонимиз қозоқ халқининг янги ҳаётини куйламоқда. Мен у блан бир қирда от қувишиб, бир гурингда жирлашиб, бир ўтовда қимиз шопирган ўзбек оқиниман.

Дўстим Собит Қозоғистон республикаси Олий Советининг кечаги сессиясида «Ўзбекларга Мирзачўлни сепсиз қиз қилиб узатаётипмиз, ўзбек халқи бу қизни гуллар блан безатар» деган экан. Бу блан Собит мени айтисувга чақирган чиқар. Куёвларга хос та'зим блан айтадиган сўзим шу:

Ўзбеклар ўргулади унинг кўз қороғидан,
Олтин жиға тақамиз Фарҳод ГЭС чароғидан,
Кумуш камар боғлаймиз Сирдар'ё каналидан,
Чўл гулистон бўлади бу келин жамолидан.
Тиллақоши ўрнига лолалардан гулчамбар,
Ям-яшил пахтазорлар унга безак бўладн.
Янги обод қишлоқлар уй-жойи бўлса агар,
Қалб тўла меҳримизни сепи десак бўлади.
Бўстондиқ районини етук бир йигит— депсан,
Мен уни ичкуёв деб қабул қилганим бўлсин.
Бизнинг орзумиз шулки, келажак чаманлари
Бизга набира бўлган янги авлодга тўлсин.
Халқимизнинг чинакам Бўстон шифохонаси,
Бўстондиқ ўз исмини умрлар оқлай олур.
Яшил арчазорларни, инжудай булоқларни,
Бахмалдай ўтлоқларни ўзбек ардоқлай олур.
Бахтли ўзбек халқининг шу олий минбаридан
Ташаккур айтаман кўкларга етиб бошим,
Халқимизнинг қадимий эзгу одати блан
Белингдан қучиб қўяй, кел, ҳурматли қардошим!

(Давомли қарсаклар).

Ғафур Ғулом шу сўзларни айтиб, Қозоғистон делегацияси а'золарини қучоқлаб қутлайди. Залда яна гулдурос қарсаклар бошланади.

Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Ж. А. Ташенов** минбарга чиқади.

Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ж. А. Ташенов нутқи

Азиз ўртоқлар, дўстлар — шонли ўзбек халқининг вакиллари! Қозоғистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, Қозоғистон ССР Олий Советининг Президиуми ва Министрлар Совети номидан, Қозоғистон Совет Социалистик Республикасининг барча меҳнаткашлари номидан Сизларга ва сизлар орқали қардош ўзбек халқининг ҳаммасига оташин салом айтишга, Ўзбекистон меҳнаткашларига коммунистик қурилишнинг ҳамма участкаларида энг яхши муваффақиятлар тилашга ижозат берингиз. **(Давомли қарсаклар).**

Республикамиз Олий Советининг шу йил 20—21 январь кунлари бўлиб ўтган иккинчи сессияси Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети Президиумининг территория — ма'мурий ва ер масалалари тўғрисидаги илтимосини кўриб чиқди.

Коммунистик партия миллий сиёсатининг оғишмай амалга оширилаётганлиги туфайли, улуғ рус халқининг ва бошқа барча қардош халқларнинг доимий ёрдами туфайли Қозоғистон кўмир ва нефть, рангли ва қора металлургия республикасига, қудратли деҳқончилик ва чорвачилик республикасига, маданияти ва фани юксак даражада ривожланган республикага айланди.

Қозоғистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларини бажарабориб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукуматининг раҳбарлиги остида ва доимий ёрдами блан кейинги икки йил ичида республика қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида жуда катта ишларни бажардилар. 1954—1955 йилларда 18 миллион гектардан кўпроқ қўриқ ва бўз ер очилди, 337 та янги ғалла совхози ташкил қилинди. Қозоғистон колхозлари ва совхозларининг бутун экин майдони 1953 йилда 9 миллион гектар бўлган бўлса, 1956 йилда 27 миллион гектарга етади. Қозоғистон Совет Иттифоқининг дон ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириб берувчи асосий районларидан бири бўлиб қолмоқда.

Ўзбек халқи ҳам ўз республикасининг экономикасини ва маданиятини ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришди. Эндиликда Совет Ўзбекистони юксак даражада ривожланган индустриал — колхоз республикаси бўлиб қолди.

Биз ўзбек халқининг пахта етиштиришдаги бой тажрибаларига юксак баҳо берамиз, ўзбек халқи ўзининг бу тажрибаларини қозоқ халқига муттасил ўргатиб келмоқда. Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пахта етиштиришни анча кўпайтириб, айни вақтда қишлоқ хўжалигининг бошқа ҳамма тармоқлари берадиган ялпи ва товар маҳсулотни ҳам кўпайтиришни мўлжаллаётганликларини эшитиб қувондик.

Қозоғистон ССР Олий Совети Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдида пахтачиликни янада ривожлантириш соҳасида турган вазифаларнинг муҳимлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг илтимосини қондиришга ва Жанубий Қозоғистон областининг Қизилқум ҳамда Пахтаорол районларига қарашли бўлган ва 1936 йилдан бери Ўзбекистон ССРнинг колхозлари ва совхозлари фойдаланиб келаётган 329 минг гектар ерларни, Мирзачўлда пахтабоп ерларнинг жуда катта массивларини Қозоғистон ССР составидан Ўзбекистон ССР составига ўтказишга, шунингдек Жанубий Қозоғистон областининг 540 минг гектарга яқин ерни эгаллаган ва 53 минг кишидан кўпроқ аҳоли яшаб турган Бўстондиқ районини Ўзбекистон ССР составига ўтказишга қарор қилди. Бўстондиқ районида 16 та колхоз ва 2 МТС бор.

Шу территорияларнинг Ўзбекистон ССР составига ўтказилиши ва қўшилиши экономиканинг умумийлигига, Ўзбекистон ССР блан Қозоғистон ССР ўртасида хўжалик ва маданий алоқаларни янада мустаҳкамлаш манфаатларига мос бўлиб тушади. 499 минг гектар ернинг ва бундан ташқари бутун Бўстондиқ районининг Ўзбекистон ССР составига ўтказилиши ва қўшилиши қозоқ халқининг ўзбек халқига бўлган чексиз ишончи ва муҳаббатини кўрсатучи далилдир, мамлакатимиз халқлари ўртасида вужудга келган қардошлик муносабатларининг яққол далилидир. **(Давомли қарсаклар).**

Фақат социалистик Ватанимиз шароитидагина, СССР халқларининг бузилмас бирлиги ва дўстлиги шароитидагина мана шундай дўстона иш бўлиши мумкин. Коммунистик партия мамлакатимиздаги халқларнинг ҳаммасини битта аҳил оила қилиб бирлаштирди, бу оилада ҳечқандай территориал да'волар, бошқаларнинг ҳисобига манфаат кўриш истаги бўлмайди ва бўлиши ҳам мумкин эмас, бу оилада ҳамма масалалар, шу жумладан территория масалалари ҳам чинакам тенгҳуқуқлилик, ўзаро ишонч ва қардошларча ҳамкорлик руҳида ҳал қилинади. Бу иш қозоқ ва ўзбек халқларининг манфаатларига ҳамда Совет Иттифоқининг умумий давлат манфаатларига мос бўлиб тушади.

— СССР халқларининг бутун тарихий тажрибаси, — дейди проварди да ўртоқ Ташенов, — улар ўртасидаги дўстликнинг жуда катта аҳамиятини, Коммунистик партия раҳбарлиги остида социализм қурган ва эндиликда коммунизм тантанаси сари ишонч блан олға бораётган мамлакатимиздаги барча халқлар ўртасидаги қардошлик иттифоқи ва ўртоқларча ҳамкорликнинг енгилмас кучини яққол кўрсатиб турибди.

Яшасин мамлакатимиз халқларининг абадий дўстлиги! Яшасин совет халқи эришаётган барча ғалабаларнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари депутат **Н. А. Муҳиддиновга** сўз берилади.

Депутат Н. А. Муҳиддинов нутқи

Ўртоқлар! Ўзбек ва қозоқ халқлари катта самимий дўстлик алоқалари блан чамбарчас боғланган. Қозоқ, ўзбек халқларининг ва мамлакатимиздаги барча халқларнинг дўстлиги Совет Социалистик тузуми шароитида ўсиб қудратли, енгилмас кучга айланди. Пролетар интернационализмининг улуғ ленинча принципларига содиқ бўлган қардош социалистик миллатлар иттифоқчи республикаларнинг ишлабчиқарувчи кучларини ривожлантиришда, коммунистик қурилишдан иборат гўзал тарихий ишда бир-бирларига беғараз ёрдам бермоқдалар.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг олтинчи бешйиллик плани юзасидан КПСС XX с'езди Директиваларининг яқинда э'лон қилинган проектида Ўзбекистон олдига олтинчи бешйилликда пахта етиштиришни бир ярим баравар кўпайтиришдан иборат жуда муҳим, мас'улиятли вазифа қўйилди. Бу улуғвор пландан руҳланган меҳнатсевар ўзбек халқи совет халқларининг қардошлик ёрдамига суяниб бу вазифани шараф блан бажаришига шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас.

Ўзбекистон — мамлакатнинг асосий пахта базасидир. Пахта ўзбек халқининг миллий ифтихоридир. Ўзбек халқи учун мамлакатни пахта блан тобора кўпроқ та'минлашдан ҳам кўра муҳимроқ ва мас'улиятлироқ ватанпарварлик бурчи йўқ.

Бизнинг республикамизда пахта ва бошқа экинлар асосан суғориладиган ерларда экилади. Шу сабабли суғориладиган деҳқончилик бойлигимизнинг асосидир. Ўзбек халқи сув хўжалиги ишлари блан, далаларни суғориш блан неча минг йиллардан буён шуғулланиб келмоқда. Ўзбекистон — энг катта ирригация иншоотларининг ватанидир.

Бизнинг халқимиз қадим замонлардан бери катта-катта ирригация иншоотлари қуриш блан шуғулланиб келди ва бу соҳада кўп тажриба ортдирди. Сув хўжалиги қурилиши Совет ҳокимияти даврида мисли кўрилмаган даражада авж олиб кетди.

Қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш социалистик деҳқончиликнинг асосий вазифасидир. Пахта ҳосилдорлигини бутун чоралар блан ошириш пахтачилик соҳасида бизнинг марказий вазифамиздир. Бу вазифанинг ҳал қилиниши тупроқнинг унумдорлигини оширишга, деҳқончилик маданиятини юксалтиришга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Бунинг учун ерларнинг мелиоратив ҳолатини тубдан яхшилаш, суғориладиган ерларда деҳқончиликни намунали уюштириш керак.

Пахта ҳосилдорлигини ошириш блан бирқаторда ва пахтачиликни, бедачиликни янада ривожлантириш, сабзавот, картошка ва полиз экинларини, шоликорлик ва чорвачилик маҳсулотларини янада кўпайтириш манфаатларини кўзлаб сув хўжалиги ишларини кенг миқ'ёсда амалга ошириш, сув ресурсларини кўпайтириш, суғориладиган майдонларни кенгайтириш ва суғориладиган ерларда деҳқончилик маданиятини юксалтириш зарур. Олтинчи бешйилликда ирригация ва мелиорация ишлари соҳасида, янги ерларни ўзлаштириш, пахтачиликни янги ва мукаммал техника блан та'минлаш соҳасида жуда катта ишларни бажариш кўзда тутилади. Шуни айтиб ўтиш кифоядирки, олтинчи бешйилликда Ўзбекистондаги сув хўжалик қурилишига бешинчи бешйилликдагига қараганда икки баравардан кўпроқ маблағ сарфланади. Мирзачўл ерларининг бир қисми Ўзбекистон ССР составига қўшилиши пахта етиштиришни янада кўпайтириш учун кураш ишига қўшилган катта ҳиссадир.

Ўртоқ Муҳиддинов депутатларга эслатиб айтдики, Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин Мирзачўлни ўзлаштириш тўғрисидаги тарихий декретни 1918 йил 14 майдаёқ имзолаган эди.

Сиз блан бизнинг, Ўзбекистондаги барча меҳнаткашларнинг зиммасига,—дейди у, — йўлбошчимиз ва устозимиз улуғ Лениннинг Мирзачўлни ўзлаштириш ва уни боғ-бўстонга айлантириш тўғрисидаги тарихий режаларини тўла равишда амалга оширишдек шарафли вазифа тушди. **(Қарсаклар).**

Бу ерларни ўзлаштирмоқ учун тегишли ирригация ва хўжалик ишларини амалга ошириш блан, яқин вақт ичида Марказий Мирзачўл канали зонасида 75 минг гектарга яқин ерни, сўнгра эса Марказий ва Жанубий Мирзачўл каналларининг суви блан суғориладиган 150 минг гектардан кўпроқ ерни пахтазорга айлантиришимиз мумкин бўлади.

Мирзачўл ерларининг бир қисми қардош Қозоғистон республикасидан бизга ўтиши мана шундай натижаларга олиб келади, ўртоқлар.

Бўстондиқ районининг Ўзбекистон ССР га қўшилиши катта аҳамиятга эгадир. Биз бу районда Тошкент учун ва республиканинг бошқа саноат марказлари—Оҳангарон ва Чирчиқ шаҳарлари учун кучли озиқ-овқат базаси вужудга келтиришни мўлжаллаймиз. Суғориладиган мавжуд ерлардан фойдаланиб ва суғориш ишларини янада ривожлантириб, 15 минг гектар ерга картошка, сабзавот ва озуқа экинлари экиш мумкин ва лозим. Бунинг ҳисобига бошқа районлардаги ерларнинг бир қисмига шоли экишимиз мумкин. Бўстондиқ районида 300 минг гектардан кўпроқ пичанзор ва яйлов бор. Бу эса маҳсулдор чорвачиликни ривожлантирмоқ учун, Тошкент меҳнаткашларига ва теварак-атрофдаги бошқа саноат шаҳарларига гўшт-сут базаси вужудга келтириб бермоқ учун катта манба' бўлади. Бўстондиқ районидаги тоғ бағирларида, дарахтзорлар ва мевазорлар орасида республика меҳнаткашлари учун жуда кўп шифохоналар барпо қилишимиз мумкин.

Республика Олий Совети Қозоғистон ССР дан ўтказилаётган Бўстондиқ районини ва Мирзачўл ерларининг бир қисмини Ўзбекистон ССР составига қўшиш тўғрисидаги қарорни ўртоқ Муҳиддинов таклифи блан бир овоздан қабул қилади.

Ўртоқ Муҳиддинов қардош қозоқ халқига ташаккур билдириб хат юборишни таклиф қилганида унинг бу таклифи гулдурос овация блан ма'қулланади. Ўзбек халқининг энг яқин қўшниси бўлган қозоқ халқига катта ер майдонларини Ўзбекистонга олий ҳимматлик блан берганлиги учун самимий ташаккур билдириб ёзган хати жуда катта якдиллик блан қабул қилинади.

Ўртоқ Муҳиддинов, сессия қатнашчилари номидан ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумига, ССР Иттифоқи Министрлар Советига ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига мактуб юборишни таклиф қилганида овация яна кучайиб кетади.

Ўзбекистон ССР блан Қозоғистон ССР ўртасидаги республика чегараларини ўзгартириш масаласини муҳокама қилиш шу блан тугайди. Олий Совет кун тартибидаги навбатдаги масалани муҳокама қилишга ўтади.

Олий Совет Раиси О. Ҳ. Ҳакимов Ўзбекистон ССРнинг 1956 йилги Давлат бюджети тўғрисида доклад қилмоқ учун республика Молия министри депутат **Н. Исомиддиновга** сўз беради.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Бюджет комиссиясининг раиси депутат **Т. Рўзибоев** қўшимча доклад қилади.

Шу блан Олий Советнинг 24 январьдаги мажлиси тугайди. 25 январьда сессия ўз ишини давом эттиради. (ЎзТАГ).

Совет-Ҳинд дўстлиги мустаҳкамлансин!

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Бомбайнинг шимолига жойлашган Ааридаги давлат «сутчилик колония»сида бўлган вақтларида хотира учун бодом дарахти ўтқаздилар.

Суратда: Н. А. Булганин ўзлари эккан кўчатга сув қуймоқда. В. Егоров фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Эртага — 26 январьда Ҳиндистон Республика деб э'лон қилинган кунга олти йил тўлади. Ер юзидаги энг қудратли давлатларнинг бири бўлган Ҳиндистон мустамлака қуллиги занжирларини ўз устидан улоқтириб ташлаб, мустақил ривожланиш йўлига кириб олди. Ҳозирги вақтда Ҳиндистон Республикаси ўз экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқда.

ҲИНДИ-РУСИ БХАЙ-БХАЙ

Гавжум Палам, —
аэродром,
Давралар зич,
миллион киши...
Буюк элда тарихий айём,
Келиб кўнган қардошлик қуши.
Қўлларда гул,
дилда эҳтиром,
Баҳор каби яшнар ҳамма ер.
Денгиз каби чайқалиб майдон:
«Ҳинди-руси бхай-бхай», дер
Қўшни, буюк Совет юртининг
Фарзандларин қутлар Ҳиндистон,
Бахтли халқин саломларини
Топширади икки, дўст-меҳмон:
Бошланади дўстлик сафари,
Меҳмонларни қутлар ҳамма ер,
Пешвоз чиқиб халқларнинг бари
«Ҳинди-руси бхай-бхай», дер.
Бу қалб сўзин такрорлар жаҳон:
«Бхай-бхай», дер, русу-ҳинду,
Эрксевар халқ,
қадим Ҳиндистон,
Биродардир биз блан мангу.
Памир каби оппоқ чўққили
Кашмир аҳли сўйлар бу сўзни,
Жазирама траванкорли
Деҳқонлар ҳам куйлар бу сўзни.
Бомбайдаги докер тилида
Жаранглайди бу эзгу шиор,
Гоадаги рикша дилида
Бу улуғ сўз бўлган байроқдир.
Зафар қучар дўстлик бўлса чин,
Бхаратга дўстдир СССР,
Халқим истаб дўст саодатин;
«Ҳинди-руси бхай-бхай», дер.
Қаранг, қуёш таратмоқда нур,
Ёғдусидан исинмоқда ер,
Дўстлик меҳри қуёшдан ҳам зўр,
Қардош эллар бхай-бхай, дер.
Бу дўстликнинг замири улкан,
Мазмунида бахту, иқбол бор,
Халқлар содиқ биродар экан
Тинчлик бўлур доим барқарор!

НАЗАРМАТ.

1955 йилнинг ёз фаслида Ҳиндистон республикасининг Бош министри Жавоҳарлал Неру дўстлик визити блан Совет Иттифоқига келди. У ўзининг ана шу сафарида Совет Ўзбекистонининг пойтахти Тошкентда ҳам бўлди. Ҳиндистон республикасининг Бош министри Ж. Неру Тошкентда бўлган вақтида Янгийўл районидаги Сталин номли колхозни бориб кўрди. Колхоз а'золари Жавоҳарлал Неруни ва унинг ҳамроҳларини зўр хурсандчилик, меҳмондўстлик блан кутиб олдилар.

Суратда: Ж. Неру ва унинг ҳамроҳлари Янгийўл районидаги Сталин номли колхозда. И. Душкин фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси)

УНУТИЛМАС САФАР

Мен, Совет ҳукумат делегацияси составида улуғ мамлакат — Ҳиндистонга бориш шарафига муяссар бўлдим. Бу жуда катта ва та'сирли тарихий сафар бўлди. Ҳиндистон бўйлаб қилинган саёҳат менда чуқур ҳаяжонли таассурот қолдирди. Биз самолёт ва автомашиналарда 20 минг километрдан ортиқ йўл босиб, Ҳиндистоннинг тоғ ва чўлларидан, океан устидан ошиб ўтдик, гўзал водиларда бўлдик. Ҳамма ерда доно, меҳнатсевар, тинчликни хоҳлайдиган ва урушга нафрат блан қарайдиган талантли ҳинд халқини кўрдик.

Делегациямиз мамлакатнинг йирик саноат марказларида, қишлоқ хўжалик районларида, ажойиб тарихий архитектура ёдгорликлари блан машҳур бўлган шаҳарларда бўлди. Ҳамма ерда улуғ ҳинд халқи бизни ҳурмат, зўр муҳаббат, самимият ва дўстлик туйғулари блан кутиб олди. Бу, муваффақият блан коммунизм қураётган улуғ совет халқига бўлган ҳурмат ва чексиз муҳаббатнинг ёрқин намунаси эди.

Биз Ҳиндистонда бўлганимизда мамлакатнинг саноати, маданияти блан танишдик, меҳнатсевар улуғ халқ орасида бўлдик. Ҳиндистонда жут ва газлама саноати яхши ривожланган. Жутдан ишланган маҳсулотлар Ҳиндистон экспортида асосий ўринни ишғол қилади. Ҳиндистоннинг газлама саноати бутун дун'ёда учинчи ўринда, капиталистик дун'ёда эса иккинчи ўринда туради. 370 миллиондан кўп аҳолиси бўлган бу улкан мамлакатда саноатни ривожлантириш юзасидан амалга оширилаётган катта тадбирлар ва республикада янгидан қурилган давлат корхоналари бизларда жуда катта таассурот қолдирди. Бу колониал зулмдан қутилган халқнинг нималарга қодир бўла олишини кўрсатувчи ёрқин далиллар эди.

Бомбай штатида бўлганимизда давлат шоликорлик фермаси ишлари блан танишдик. Бу ерда шолининг кўп сортлари етиштирилади. Биз шоликорларнинг меҳнатини жуда қизиқиб кузатиб турган эдик, ажойиб бир воқиа юз берди: Никита Сергеевич Хрушчев деҳқонларнинг ўроқ блан шоли ўришларини бир нафас кузатиб турди-да, сўнгра, юқори марзадан деҳқонлар ёнига тушди ва кулимсираб: «Қани, бирга ўришайлик-чи, сизларга тенглашаоламикинман», — деди. Сўнгра ўртоқ Хрушчев қўлига ўроқ олиб, чаққонлик блан шоли ўрабошлади. Ҳинд деҳқонлари буюк давлат раҳбарининг қўлига ўроқ олиб, оддий ҳинд деҳқонлари блан бирга шоли ўрганини шодланиб томоша қилдилар. Деҳқонлар совет раҳбарлари шарафига гулдурос қарсак чалдилар, улар чексиз хурсанд бўлдилар. Бу воқиадан деҳқонлар ўртоқ Хрушчевнинг бирвақтлар деҳқон бўлганлигини, халқ орасидан чиққан, халққа яқин, халқнинг дўсти эканлигини, унинг ҳаёти ва фаолияти халқнинг ҳаёти ва интилишлари блан чамбарчас боғлиқ эканлигини яққол кўрдилар.

Ҳиндистон қадимий юксак маданиятга эга бўлган мамлакатдир. Бутун дун'ёга машҳур бўлган гўзал маданий ёдгорликларни, нозик сан'ат асарларини зўр қизиқиш блан томоша қилдик. Меҳнаткаш ҳинд халқининг ажойиб қобилиятига таҳсинлар ўқидик. Ҳиндистоннинг табиати жуда гўзалдир. Унинг тоғли районлари, унумдор водилари, булоқ ва шалолаларининг улуғвор поэтик манзараси кишини мафтун қилади.

Жой одамни эмас, балки одам жойни гўзал қилади, деганларидек, Ҳиндистон мамлакатини гўзал, бой ва улуғ қилиб турган меҳнаткаш ҳинд халқидир. Деҳли, Бомбай, Мадрас, Кашмир ва Калькуттада бўлганимиздаги тантаналарда ҳинд халқининг биз орқали совет халқига изҳор қилган дўстлик туйғулари сра ёдимдан чиқмайди. «Ҳинди-руси бхай-бхай!», «Яшасин Никита Сергеевич!», «Яшасин Николай Александрович!» деган садолар ҳали ҳам қулоқларим остида жаранглаб тургандай...

З. РАҲИМБОБОЕВА,
Ўзбекистон ССР Маданият министрининг ўринбосари.

Ҳиндистон Республикасининг олти йиллиги

Ҳиндистон Республика деб э'лон қилинган кунга 26 январьда олти йил тўлади. Бу йил улуғ ҳинд халқининг миллий байрами СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиумининг А'зоси Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонга яқинда қилган визити кучли таассурот қолдирган бир шароитда нишонланмоқда. Ҳиндистон Бош министри Жавоҳарлал Неруннинг Совет Иттифоқига қилган сафари каби СССР давлат арбобларининг Ҳиндистонга қилган дўстона визити ҳам икки улуғ халқ ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлади, тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга ёрдам берди.

Тинчликсевар ҳинд халқи ўзининг кўп асрлик тарихи давомида ажнабий босқинчиларга қарши деярли узлуксиз кураш олиб боришга мажбур бўлган эди. Ҳинд халқи бошқа ҳамма ажнабий золимларга нисбатан инглиз мустамлакачиларидан кўпроқ жабр-жафо чекди. Англиянинг мустамлака ҳукмронлиги Ҳиндистонда икки асрдан сал кўпроқ вақт давом этди. Аммо ана шу ҳукмронлик натижасида мамлакат бирнеча асрлаб орқага суриб юборилди. Мустамлакачилар Ҳиндистонни аграр-хомаш'ё манбаига ва индустриал Англиянинг товарлари сотиладиган бозорга айлантириш учун интилиб, мамлакатнинг ривож топган тўқимачилик саноатини, кемасозлик саноатини, ойна ва қоғоз саноатини, шунингдек бошқа кўп ҳунармандчилик корхоналарини қасддан барбод этдилар. Ҳиндистон қишлоқ хўжалигининг ривожланишига ҳалақит берилди: Ҳиндистон қишлоқларида деҳқончиликнинг яримфеодал системаси ва до қиюнусдан қолган эски асбоб-ускуналар ҳали ҳам сақланиб қолган. Тупроқ тамомила кучсизланиб қолган. Янги ирригация системалари вужудга келтирилмади, эски ирригация системалари эса тамомила ишдан чиқиб қолди. Ҳолбуки Ҳиндистон каби ҳавоси иссиқ мамлакатнинг қишлоқ хўжалиги ирригация системаларисиз иш кўраолмас эди. Мана шулар натижасида Ҳиндистон халқи тамомила қашшоқлашиб, қирилиб битишга маҳкум этилган эди, дейиш мумкин.

Ҳинд халқи Англиянинг мустамлака зулмига тоқат қилаолмас эди ва тоқат қилаолмади, албатта. Непал тоғ қабилалари, ваҳобийлар, сингхларнинг қўзғолонлари, 1857—1859 йиллардаги миллий қўзғолон ҳинд халқи озодлик курашининг энг муҳим этапларидан бўлди. Бу қўзғолонлар Ҳиндистонда инглиз мустамлакачиларининг позицияларига жиддий путур етказди. Биринчи рус революцияси ҳинд халқининг миллий-озодлик ҳаракатини янада кучайтиришда зўр та'сир кўрсатди. Ўша йилларда Бомбай тўқучилари, Бенгалия ва Панжоб деҳқонларининг қаҳрамонона чиқишлари бўлиб ўтди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси ҳинд халқи миллий-озодлик курашининг ривожланишига жуда катта та'сир кўрсатди.

Иккинчи жаҳон урушида фашистлар Германияси ва милитаристлар Японияcининг тор-мор қилинганлиги ва бунинг натижасида Осиёда миллий-озодлик ҳаракатининг зўр бериб юксалганлиги ҳинд халқининг Англия мустамлака ҳукмронлигини ағдариб ташлашига ёрдам берди.

Ҳинд халқи сиёсий мустақилликни курашиб қўлга киритди ва Ҳиндистон 1950 йил 26 январьда суверен республика деб э'лон қилинди. Бу Англиянинг мустамлака ҳукмронлиги оқибатларига абадий хотима бериш учун Ҳиндистон босиб ўтиши лозим бўлган узоқ ва машаққатли йўлнинг бошланишидир, холос.

Ҳиндистон ҳукумати мамлакат экономикасини ривожлантиришга катта аҳамият бермоқда. Ҳиндистон тараққиётининг биринчи бешйиллик плани (1951—1956 йиллар) амалга оширилган даврда асосий э'тибор қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга ва ирригация-энергетика иншоотлари қурилишига қаратилди. Бу соҳада ма'лум натижаларга эришилди. Жумладан, Дамодар водисида, Коси дар'ёси водисида йирик гидроэнергетика иншоотлари, Бхакра-Нангал иншооти ва бошқа иншоотларни қуриш соҳасидаги ишлар авж олдирилди.

Кейинги бирнеча йил ичида янги саноат корхоналари: Читтаранжон паровозсозлик заводи, Синдрида йирик химия ўғитлари заводи, Бангалорда радио-телефон аппаратлари заводи, Дамодарда кабель заводи ва бошқа корхоналар қурилди.

Миллий саноатни жиддий суратда ривожлантирмай туриб, мамлакат чинакам мустақилликка эришаолмаслигини ҳиндлар яхши англайдилар. Шу муносабат блан Ҳиндистон саноат жиҳатидан ҳали ҳам қолоқ мамлакат эканлигини ва бунинг устига Ҳиндистон саноатига чиқарилаётган капитал маблағларнинг салкам 83 проценти инглизлар ихтиёрида эканлигини та'кидлаб ўтиш керак. Шу сабабдан, Ҳиндистон ҳукумати яқин йиллар ичида асосий э'тиборни саноатни ривожлантиришга қаратишни мўлжаллайди. 1957 йилдан тортиб 1961 йилгача, беш йил ичида саноатга 48 миллиард рупий сарф қилиш мўлжалланади; шу блан бирга, хусусий-капиталистик ишлабчиқариш рағбатлантирилса ҳам, асосий э'тибор давлат секторини ривожлантиришга қаратилади. Тахминий мўлжалларга қараганда, 1961 йилда пўлат ишлаб чиқариш 5 миллион тоннага, темир рудаси чиқариш 13 миллион тоннага етказилиши лозим; электростанцияларнинг қуввати 6 миллион киловаттни ташкил этади.

Бутун куч-ғайратини тинч қурилишга сарф қилаётган Ҳиндистон бошқа мамлакатлар блан ўзаро фойдали иқтисодий алоқаларни ривожлантиришга катта э'тибор бермоқда. Ҳиндистон ҳукумати хусусан мамлакатнинг саноатини тараққий эттириш учун четэлларнинг ёрдамидан ҳам фойдаланишга тайёрдир. Аммо Ҳиндистон ҳукумати мамлакатнинг миллий манфаатларини ҳимоя қилиб, бундай ёрдам бериш учун республиканинг суверенитетини камситадиган сиёсий шартлар қўйилишини хоҳламайди. Шу сабабдан, Ҳиндистон аҳолиси АҚШнинг Ҳиндистонга ёрдам бериш ҳақидаги ҳарқандай проектларига эҳтиёткорлик блан қарамоқда.

Совет Иттифоқи блан Ҳиндистон ўртасида беш йилга мўлжалланиб 1953 йилда тузилган савдо битимига асосланган ўзаро фойдали савдо-сотиқ муваффақиятли суратда ривожланмоқда. Ана шу битимга мувофиқ, Совет Иттифоқи Ҳиндистонга нефть ва нефть маҳсулотлари, ёғоч-тахта, бўёқ, қоғоз, оптика асбоблари, станоклар, қишлоқ хўжалик машиналари, шарикоподшипниклар ва бошқа саноат ускуналари етказиб беради. Шу блан бирга Совет Иттифоқи Совет мамлакатидан келтирилган машина-ускуналарни ўрнатиш ва монтаж қилишда Ҳиндистонга зарур техника ёрдами кўрсатади. Ҳиндистон СССРга жут маҳсулотлари, чой, кофе, кўн-тери, муруч ва ҳинд экспортининг бошқа традицион товарларини етказиб беради. Шу нарсани айтиб ўтиш муҳимки, СССР Ҳиндистон блан ҳисоб-китобни Ҳиндистоннинг миллий валютаси ҳисобида олиб боради. Шу муносабат блан Ҳиндистон газеталари, Совет Иттифоқи ҳинд рупийсини таниган биринчи буюк давлат, деб такрор-такрор ёздилар.

Ҳиндистоннинг Мадхия-Прадеш штатида Совет Иттифоқининг кучлари блан йилига 1 миллион тонна пўлат чиқарадиган металлургия заводини қуриш тўғрисидаги битим ҳам СССРнинг беғараз ёрдам бераётганлигини кўрсатувчи далилдир. Н. С. Хрушчев Ҳиндистон радиоси орқали сўзлаган нутқида худди шу тўғрида гапирган эди. Совет-Ҳиндистон битими комбинатни қуришда ва уни жиҳозлашда Ҳиндистон саноатининг маҳсулотидан, шунингдек ҳинд мутахассисларининг хизматидан максимал даражада фойдаланишни кўзда тутади.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг тарихий сафари натижасида Ҳиндистон блан Совет Иттифоқи ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик янада юксак даражага кўтарилди. Ма'лумки, Совет Иттифоқи блан Ҳиндистон ўртасида кейинги вақтда олиб борилган музокаралар натижасида Совет Иттифоқининг шу йилдан бошлаб уч йил мобайнида Ҳиндистонга бир миллион тонна қора металл прокати етказиб бериши тўғрисида бир фикрга келинди.

Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи кун сайин мустаҳкамланаётган дўстлик воситалари блан маҳкам боғланган. Тинчлик учун ва халқаро хавфсизлик учун курашда СССР ва Ҳиндистон манфаатларининг бирлиги ҳар иккала мамлакат ўртасида дўстона муносабатларни сақлаш ва янада ривожлантиришнинг мустаҳкам негизидир.

Ҳиндистон Республикаси бутун дун'ёда тинчлик учун кураш ишига катта ҳисса қўшмоқда. Шунинг учун ҳам Ҳиндистон Республикасининг халқаро миқ'ёсдаги обрўси ўсиб бормоқда. Кореядаги ва Ҳинди-Хитойдаги урушларга хотима бериш йўлида Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси ва бошқа тинчликсевар мамлакатларнинг биргаликда қилган ҳаракатида Ҳиндистон катта ва ижобий роль ўйнади. Ҳиндистон Хитой Халқ Республикасига унинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ўрнини бериш учун сабот ва активлик блан курашмоқда. Ҳиндистон ҳукумати хитой халқининг миллий манфаатлари ва қонуний ҳуқуқларини э'тиборга олиб, Тайвань масаласини тинч йўл блан ҳал этиш тарафдори эканлигини билдирмоқда. Ҳиндистон Хитой Халқ Республикаси блан биргаликда ма'лум беш принцип асосида турли мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш ташаббусчиси бўлди.

Жавоҳарлал Неруннинг ўтган йил июнь ойида Совет Иттифоқига қилган визити ва Н. С. Хрушчев блан Н. А. Булганиннинг ноябрь-декабрь ойларида Ҳиндистонга қилган жавоб визити халқаро миқ'ёсдаги энг муҳим проблемалар юзасидан ҳар иккала ҳукуматнинг фикрларини янада кўпроқ яқинлаштиришга ёрдам берди. Бу нарса ўтган йилнинг 22 июнида Москвада имзоланган Совет-Ҳиндистон қўшма баёнотидан ҳам, 1955 йил 13 декабрьда Деҳлида имзоланган Совет-Ҳиндистон қўшма баёнотидан ҳам аён бўлиб турипти. Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон беш принципга содиқ эканликларини билдирдилар. Ҳар иккала мамлакат ҳозирги вақтда давом этаётган зўр бериб қуролланишни қоралади ва атом ҳамда водород қуролларини сўзсиз тақиқлаш ҳамда оддий қурол-ярогларни анча камайтириш тарафдори эканлигини билдирди. Деҳлида имзоланган Совет-Ҳиндистон қўшма баёнотида ҳарбий иттифоқлар ва маҳаллий ҳарбий блоклар тузиш сиёсати қораланади ва давлатларнинг коллектив бўлиб ҳаракат қилиши йўли блангина тинчликни ҳамда халқларнинг чинакам хавфсизлигини та'минлаш мумкинлиги та'кидланади.

Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи Узоқ Шарқ ва Осиёга доир энг муҳим проблемалар юзасидан, чунончи Тайвань тўғрисидаги, Хитой Халқ Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш ҳақидаги масалалар, Корея, Ҳинди-Хитой масаласи ва ба'зибир бошқа халқаро проблемалар юзасидан бирхил фикрда эканликларини та'кидладилар. Н. А. Булганин СССР Олий Советининг 4-нчи сессиясида қилган докладида айтганидек, шу нарсани та'кидлаб ўтиш муҳимки, «муҳим халқаро проблемалар юзасидан Совет Иттифоқи блан Ҳиндистон фикрларининг бирлигига ўткинчи сабаблар ва конюнктура мулоҳазалари сабаб эмас. Ана шу фикрларнинг бирлиги тинчликка ва хавфсизликка интилаётган ҳар иккала давлат халқларининг туб манфаатларидан келиб чиқади».

Совет Иттифоқи блан Ҳиндистон ўртасидаги ўзаро муносабатлар турли ижтимоий ва сиёсий тузумга мансуб бўлган давлатларнинг тинч-тотув бўлиб яшаши идеяси тўғрилигини ва буюк ҳаётий кучга эга эканлигини тасдиқлайди.

Н. С. Хрушчев СССР Олий Советининг 4-нчи сессиясида сўзлаган нутқида бундай деди: «Совет Иттифоқи блан Ҳиндистондаги ижтимоий ва давлат системалари бир-биридан фарқ қилади. Бирқанча масалаларда бизнинг ва Ҳиндистон раҳбарларининг нуқтаи назарлари турличадир. Биз ҳам, дўстларимиз бўлган Ҳиндистон давлатининг раҳбарлари ҳам буни яшираётганимиз йўқ.

Броқ, бу нарса бизга ва ҳиндистонли дўстларимизга бошқа давлатлар блан ўзаро муносабатларимизга асос қилиб олинган беш принципга, я'ни тинч-тотув бўлиб яшаш принципларига амал қилишимизга, Совет Иттифоқи блан Ҳиндистон ўртасида дўстона муносабатларни давом эттириш ва ривожлантиришга ҳалақит бермайди».

Дўст ҳинд халқининг миллий байрами кунида совет кишилари ҳинд халқининг хўжалик ва маданиятни ривожлантиришда, Ҳиндистон Республикасининг миллий мустақиллигини мустаҳкамлашда янгидан-янги муваффақиятларга эришувини чин кўнгилдан истайдилар.

Н. СМЕТАНИН.

ДЎСТЛИК ДАСТУРХОНИ

Ёзнинг иссиқ кунлари эди. Кўчалар, хиёбонлар байрамдагидек безатилган. Кенг кўчалар устини белбоғ сингари қизил алвонлар кесиб ўтган, бу алвонларга: «Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Жавоҳарлал Неру, хуш келибсиз!» деган сўзлар рус, ўзбек, ҳинд тилларида ёзиб қўйилган. Уй ва кўчалардаги симёғочларга қизил байроқчалар илиб қўйилган, бу байроқчалар худди азиз меҳмонга салом бераётгандек майин шабодада ҳилпиради.

Совет Шарқининг ажойиб шаҳарларидан бири Тошкент бутун салобати блан янада гўзаллашиб кетган. Осмонга зарб блан отилаётган фонтан сувлари заррачаларга бўлиниб, шифобахш салқинлик беради. Ёз кийимидаги кишилар — қизлар ва йигитлар, кексалар, аёллар, қувноқ болалар Тошкент кўчаларининг икки томонида занжирдек мустаҳкам саф тортиб туриптилар. Кенг кўчалар одамлар кўплигидан худди торайиб қолгандай. Очиқ машиналарда ўтаётган ҳиндистонли азиз меҳмонларни кутиб олаётган кишиларнинг овози денгиздаги тўлқиндек катта кучга эга эди. Кўкка кўтарилган қўллар бу меҳмонларни чин қалбдан табрикларди. Очиқ машинада тик туриб олган Жавоҳарлал Неру, унинг қизи Индира Ганди бу ҳурмат ва иззатта жавобан қўлларини бир-бирига жуфтлаб, гоҳ кўкракларига олиб келар, гоҳ қўлларини тошкентли мезбонларга кўтариб қўярдилар.

Меҳмонлар тушган машина Тошкент кўчаларидан ўтиб Янгийўл томонга жўнайди. Шаҳар блан Янгийўл ўртасидаги кишилар колоннаси уларни кузатиб қолади. Ҳиндистонли меҳмонлар Янгийўлга боргунча ажойиб боғлар, чиройли иморатлар, поёнсиз экинзорларни кўриб ўтадилар. Улар шу райондаги Сталин номли колхоз қишлоғига етиб келганларида кун жуда исиган эди. Қуёш мамлакатининг вакиллари бу ерда ҳам қуёш бутун борлиги блан нур сочаётганини кўриб ғоят севиндилар. Кишилар юзидаги табассум қуёш нуридан ҳам иссиқроқ эди. Колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Абдулла Ортиқов меҳмонларни қишлоқнинг гўзал жойига бошлайди. Меҳмонлар олдин далаларда, колхозчиларнинг уйларида, колхознинг жамоат хўжаликларида бўлиш орзусини изҳор қиладилар. Улар колхознинг поёнсиз пахтазорларини ғоят хурсандчилик блан кўздан кечирадилар, мўл ҳосил етиштириш учун курашаётган азамат колхозчилар, фидокор механизаторлар блан дўстона суҳбатлашадилар. Улар колхозчиларнинг хонадонларига кириб, социалистик қишлоқ хўжалигининг вакиллари маданий, тўқ, фаровон ҳаёт кечираётганликларини ўз кўзлари блан кўрадилар, қаноат ҳосил қиладилар.

Шу колхозга ҳиндистонли меҳмонларни кутиб олиш учун Октябрь районидаги Каганович номли колхознинг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов ҳам келган эди. У ҳам ўз колхози, у ердаги қайноқ ҳаёт тўғрисида меҳмонларга батафсил сўзлаб беради.

Сталин номли колхознинг шинам ва гўзал жойида ташкил этилган дўстлик дастурхони устида қизғин суҳбат бўлди. Шу ерда Жавоҳарлал Неру, унинг қизи Индира Ганди колхозчилар блан суратга тушишди, совет-ҳинд дўстлиги шарафига қадаҳ кўтардилар. Шу дўстлик дастурхони устида Сталин номли колхоз раиси Абдулла Ортиқов ўзбек халқининг традициясига мувофиқ Жавоҳарлал Неруга беқасам тўн ва чуст дўппи кийгизди. Индира Ганди атлас кўйлакни кийгач, колхозчи аёллар блан биргаликда дўстлик ҳурмати учун суратга тушди.

Бу унутилмас учрашув Сталин номли колхоз а'золари қалбида ҳамон сақланмоқда. Дўстлик дастурхони устида кўтарилган қадаҳ икки улуғ халқ ўртасидаги дўстликнинг символи сингари ҳамон кишилар ёдида.

С. МАҲКАМОВ.

Дўстларимизнинг айтганлари

Мамлакатимизга, шу жумладан республикамизга Ҳиндистон республикасидан ҳар йили кўплаб делегатлар келиб, совет кишиларининг ҳаёти блан танишаётирлар, саноат корхоналарида, колхоз қишлоқларида, маданий муассасаларда бўлмоқдалар. Донгдор кишиларимиз, фан, адабиёт, сан'ат арбоблари блан учрашмоқдалар.

Меҳмонларимиз ўз таассуротларини ҳаяжон блан изҳор қилмоқдалар. Биз қуйида ҳиндистонли дўстларимизнинг республикамиз кишилари, халқ хўжалигида қўлга киритган ютуқларимиз ҳақидаги фикрларидан айрим парчалар келтирамиз:

Ҳаётнинг барча соҳаларида буюк ўзгаришлар рўй берганлиги равшан кўриниб турипти. Ифлослик, касаллик, антисанитария йўқолган. Жаҳолат ва саводсизлик тугатилган. Илм олиш иштиёқи зўр. Парклар, музейлар, маданият уйлари, театрлар шод-хуррам кишилар блан ҳамиша лиқ тўла.

П. АТРЕ — машҳур драматург, кинорежиссёр.

* * *

Журнал, китоб ва газета топилмайдиган бирорта ҳам уйни учратмайсиз. Мен ишчиларнинг уйларида бўлдим. Бу уйларда фақатгина Навоий, Ҳамза, Ойбекнинг эмас, балки Пушкин, Лермонтов, Толстойни ҳам биладилар. Мен бу уйда ўзбек тилида нашр этилган ҳинд ҳикоялари тўпламини кўрдим.

Кришан ЧАНДР — ёзувчи.

* * *

Мен ва менинг дўстларим Ўзбекистонда эришилган катта прогрессга қойил қолдик. Бу республика Совет Иттифоқига қўшилганидан буён маданий тараққиёт соҳасида анча илгарилаб кетган. Бу ерда революциядан илгари ҳар юз кишининг иккитаси саводли бўлган бўлса, ҳозир Ўзбекистон аҳолиси ёппасига саводхон республикадир.

Пандит СУНДЕРЛАЛ — Ҳиндистон парламенти а'зоси.

Ҳинд адабиётига қизиқиш ошмоқда

Ҳиндистон халқи ўзининг бой маданий меросига, талантли ажойиб ёзувчиларга, қимматбаҳо фольклор хазинасига эга. Ҳинд классик шоири Талидас, ҳинд классик ёзувчиси ва шоири Рабиндранат Тагор, Прем Чанд, Мульк Рож Ананд ва бошқа ҳозирги замон ҳинд ёзувчиларининг асарларини дун'ёдаги жуда кўп мамлакатларнинг китобхонлари севиб ўқимоқдалар.

Совет Иттифоқи халқлари эрксевар ҳинд халқининг адабиёти ва сан'атига зўр э'тибор ва ҳурмат блан қарайдилар. Мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик, ўзаро ҳамкорлик ва маданий алоқалар йилдан-йил мустаҳкамланиб бормоқда. СССРда ҳинд ёзувчиларининг асарлари оммавий тиражларда нашр этилмоқда.

Классик ҳинд ёзувчиси Рабиндранат Тагорнинг 8 томлик асарлар тўпламининг нашр этилабошлаши, Прем Чанд, Кришан Чандр, Мульк Рож Ананд, Аҳмад Аббос, Валлатхол, Хариндранат Чаттопатхайя, Бхабани Бхаттачария сингари машҳур ҳинд ёзувчилари асарларининг босилиб чиқиши халқларимиз ўртасидаги маданий алоқаларни тобора мустаҳкамланиб бораётганлигини намойиш қилади. Совет Иттифоқида кейинги йилларда ҳинд ёзувчиларининг асарларидан 114 таси бир миллион нусхадан ортиқ босилиб чиқди.

Ўзбек китобхонлари ҳам ҳозирги замон ҳинд ёзувчиларининг асарларини ўз она тилларида севиб ўқимоқдалар. Яқинда Ўзбекистон ССР давлат нашриёти «Ҳинд ҳикоялари» тўпламини босиб чиқарди. Бундан ташқари газета ва журналларда ҳам ҳинд адабиёти намуналари босилиб турипти.

Колхоз ва совхозларда кўкламги экиш кампаниясига пухта тайёрланайлик!

Тақдирланган меҳнат

Маленков номли колхоз фақат Оржоникидзе районидагина эмас, балки областимизда хўжалиги ривожланган ва юқори ҳосилли йирик колхозлардан бири ҳисобланади. Колхоз а'золари ўтган қишлоқ хўжалик йилини 800 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35,8 центнердан ҳосил олиб, юқори кўрсаткичлар блан якунладилар. Улар ўзларининг фидокорона меҳнатлари туфайли Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Қизил байроғини олишга муяссар бўлдилар.

Яқинда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси комитети, 1954 йилда деҳқончилик ва чорвачилик соҳасида яхши кўрсаткичларга эришганлиги учун, колхознинг биринчи даражали диплом ва 2 тн юк машинаси блан мукофотланганлигини хабар қилди. Шу блан бирга мўл ҳосил етиштиришда колхоз ишлабчиқаришига муносиб ҳисса қўшиб келаётган колхоз раиси ўртоқ Раҳимберди Эгамбердиев ҳам Катта олтин медаль ва «Победа» енгил машинаси блан мукофотланди.

Одил Шарипов, Ғ. Азимов, Н. Ўртаев сингари 8 колхозчи ҳам Кичик олтин медаль ва қимматбаҳо буюмлар блан мукофотландилар.

Партия ва ҳукуматимизнинг бундай юксак мукофотларидан илҳомланган колхоз а'золари қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш мақсадида 1956 йил мўл ҳосили учун пухта замин ҳозирламоқдалар. Ҳозир далаларга 3 минг тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқарилди.

Ю. МАҲКАМОВ.

Пахтакорлар учун янги машиналар

СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг Ўрта Осиё машина-синаш станциясида пахтакор хўжаликлар учун мўлжалланган бирқанча янги машиналар синаб кўрилабошланди.

Станция директори В. И. Шмелев ЎзТАГ мухбири блан суҳбатда қуйидагиларни билдирди:

— КПСС XX с'ездининг 1956—1960 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш олтинчи бешйиллик плани юзасидан Директивалари проекти пахта етиштиришнинг анча кўпайтирилишини кўзда тутади. Бу йил Ўзбекистон колхозлари ва совхозларида 380 минг гектар майдонда чигит амалда ўзини оқлаган 50х50 сантиметр схемаси блан жойлаштирилади. Шу муносабат блан пахтачилик бўйича Давлат махсус конструкторлик бюросининг коллективи олти қаторли квадрат-уялаб экадиган сеялка ва 50 сантиметрли қатор ораларида ишлаш учун олти қаторли культиватор яратди. Ҳар иккала машина «ДТ-24» маркали янги Владимирск тракторига мослаштирилган. Бу янги трактор «универсал»га қараганда анча кучли ва тежамлидир.

Синаш натижасида шу нарса аниқландики, сеялка квадратларни аниқ қилиб олади, чигитни тегишли чуқурликка ташлайди. Янги экиш агрегатининг иш унуми 60 сантиметрли қатор ораларида ишлашга мўлжалланган тўрт қаторли сеялканинг иш унумидан 20 процент ортиқдир. Бу машина экиш блан бир вақтда ерга минерал ўғит ҳам солади. (ЎзТАГ).

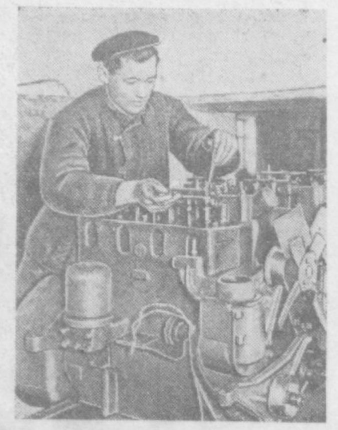

Оржоникидзе МТС нинг механизаторлари барча қишлоқ хўжалик машиналари ремонтини 15 февральгача тамомлаш мажбуриятини олиб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ремонт қилиш графиги ҳар куни ортиғи блан бажарилаётир.

Суратда МТС мотористи ўртоқ **И. Ярук.** У, моторларни ремонт қилиш кунлик нормасини 180 процентдан бажараётир.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

ЭНГ АФЗАЛ МЕТОД

Баҳор, авжи чигит экиш пайти. Бўронбой Ерокаев бошлиқ бригадада қизғин иш давом этмоқда. Шу пайтда келиб тўхтаган енгил машинадан тушган райкомнинг иккинчи секретари Клевлев блан колхоз раиси Рустамов ўртоқлар чигит экилган жойни ковлаб чўп тиқадилар. Квадратларнинг аниқлиги кўздан кечирилади. Экилган чигит сеялкадан тугунчанинг худди тагига эмас, олдига 2—3 сантиметр ўтиб тушгани, трактор қайтган пайтда ҳам такрор шундай бўлгани, қисқаси квадратларнинг аниқ чиқмаганлиги ма'лум бўлади. Сеялка ва унинг экиш аппарати бирнеча бор кўздан кечирилди, тузатилди. Яна ерга тушган чигитлар ўрнига чўплар тиқилди, сим тортилиши қайта-қайта текширилди. Квадратларни аниқ чиқариш учун ҳамма тадбирлар кўрилди. Бора-бора экипаж а'золари янги усулнинг сирларини билиб олдилар.

Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозида 1955 йил баҳорида чигит квадрат-уялаб экилабошлаган вақтда катта қийинчиликлар юз берди. Ба'зи кишилар бу усулнинг афзаллигини бирдан тушуниб ололмай ҳадиксирадилар. Броқ иш бошланиб кеттач, секин-аста ҳамма бу усулнинг пахтачилик ишида катта афзалликка эга эканлигини пайқаб олди. Колхозда умуман 470 гектар ер икки томонга қараб ишланди.

Аввало шуки, квадратдаги уяларда униб чиққан ғўзаларни ягана қилиш учун кам меҳнат сарфланди. Бу иш қулай муддатда ўтказилди. Олдинги йилларда ҳар гектар ердаги ғўзани ягана қилиш учун 7—8 меҳнат куни сарфланиб келган бўлса, квадрат-уялаб чигит экилганда фақат 4—5 меҳнат куни сарфланди. Иккинчидан, 1954 йилда ҳарбир кетмончи кунига аранг 0,12 гектар ерни чопиқ қилаолган бўлса, трактор блан икки томонга қараб культивация қилинган майдонда 0,30 гектардан ошириб ғўзани чопиқдан чиқариб турди. Қўл меҳнати енгиллашди, механизациядан унумли фойдаланилди.

Бўронбой Ерокаев бошлиқ бригадада 1954 йилда ҳар гектар ердан 31 центнердан, Хўжам Алдаев бошлиқ бригадада 30 центнердан, 4-нчи бригаданинг Фотима Жўраева бошлиқ звеносида 29 центнердан, умуман колхоз бўйича 27 центнердан пахта ҳосили олинган эди. 1955 йилда «Қизил Октябрь» колхозининг а'золари 1000 гектар майдонда пахта етиштирдилар. Қуйи участкадаги ерларнинг ҳар гектаридан қарийб 30 центнердан ҳосил олинди. Бўронбой Ерокаев бошлиқ бригаданинг квадрат-уялаб чигит экқан 40 гектар ерининг ҳар гектаридан 35 центнердан, Хўжам Алдаев бошлиқ бригаданинг 68 гектар ерининг ҳар гектаридан 34 центнердан ҳосил етиштирилди. Фотима Жўраева бошлиқ звенода эса 37 центнердан, Шомин Отаев бошлиқ звенода 39 центнердангача етказиб ҳосил олинди.

Квадрат-уялаб чигит экиш колхознинг кенг майдонларида бу йил мўл ҳосил олишни та'минлабгина қолмай, бундан кейин муттасил мўл ҳосил етиштириш йўлларини ҳам аниқ кўрсатиб берди. Бу усул амалга оширилгани туфайли механизмлардан яна ҳам унумлироқ фойдаланиш, меҳнат унумини ошириш, меҳнатни тежаш, меҳнат кунининг қимматини ошириш, етиштирилган пахтанинг таннархини камайтириш имкониятлари туғилди. Шунинг учун 1955 йилда «Қизил Октябрь» колхозида 70 минг меҳнат куни тежалди.

«Қизил Октябрь» колхозида КПСС январь Пленуми қарорига амал қилиниб, чорвачилик ишига ҳам алоҳида э'тибор берилди. Сигирлар қўлда боқишга кўчирилди. Чорвачиликни ривожлантириш плани ортиғи блан бажарилди, чорва маҳсулдорлиги ошди.

1955 йилда чорва қишлови учун анча яхши тайёрлик кўрилди. 300 тонна ўрнига 400 тонна силос босилди. 1300 тонна пичан, 50 тонна ем тайёрланди.

«Қизил Октябрь» колхози пахтачилик, чорвачилик ва пиллачилик соҳасида илғор, афзал, прогрессив методларни қўллаб, ўтган йили яхши натижаларга эришди. Колхоз 8 миллион сўм даромад қилди. Колхозчиларнинг ҳарбир меҳнатига 8 сўмдан пул ва 2,5 килограммдан дон бериш мўлжалланмоқда.

1955 йилни муваффақиятли якунлаган бу колхоз а'золари шу кунларда қишки тадбирларни ҳам ўз вақтида амалга ошириш учун курашмоқдалар.

Б. ХАЛИЛОВ.

Ер шўрини ювиш пайсалга солинмоқда

Ўртачирчиқ районидаги Ленин номли колхоз ўтган йили давлат пахта тайёрлаш планини бажармади. Бунинг сабабларидан бири шуки, 1954 — 1955 йил куз ва қиш мавсумларида шўрхок ерлар ювилмади, кўпчилик ер яхоб берилмасдан чигит экиш даврида қақраб қолди. Натижада экилган чигит тўла униб чиқмади, айрим жойларга чигит қайта-қайта экилиб, ғўза ўсиш ва ривожланишдан орқада қолди. Шўри ювилмаган ерларда ғўза жуда суст ўсди, айрим ҳолларда нобуд бўлиб, сийраклашиб кетди. Колхоз раҳбарлари бу хатолардан тўғри хулоса чиқариб, шу кунларда ер унумдорлигини ошириш тадбирларини кўришлари керак эди. Броқ колхоздаги ишнинг ҳозирги сур'ати талабга мутлақо жавоб бераолмайди. Масалан, планга мувофиқ 200 гектар ернинг шўри ювилиши ва 600 гектар ерга яхоб берилиши керак эди. Аммо колхоз раҳбарларининг (раиси ўртоқ Зокиров) бу муҳим ишга ғоят мас'улиятсизлик блан қараганликлари учун шўр ювиш ва яхоб бериш ишлари ўзибўларчиликка тушиб қолган. Бу мақсад учун ажратилган сувдан тўла ва тўғри фойдаланиш учун кучлар тўла сафарбар этилмаган. Шунинг учун сувлар ариқ ва зовурларга, тушургиларга оқиб кетмоқда.

Ўртачирчиқ район ижроия комитети Ленин номли колхозда дала ишларининг бориши блан қизиқиши ва бу соҳада йўл қўйилаётган хатоларни тезда бартараф қилиш тадбирларини кўриши керак.

К. СУЛТОНОВ.

Колхозлар ма'мурий-идора аппаратини қисқартирмоқдалар

ЯНГИЙЎЛ, [illegible] январь. (ЎзТАГ). Янгийўл районидаги колхозларга кейинги йил ичида МТСлардан ва шаҳар муассасаларидан кўпгина қишлоқ хўжалик мутахассислари ишга ўтди. Бу эса колхозларнинг ма'мурий-идора аппарати составини қайтадан кўриб чиқишни талаб қилди. Колхозчиларнинг фикрича, колхозда агроном ва зоотехник бўлган бир вақтда, масалан, худди шу вазифаларга доир ишларни бажариб турган дала мудири, ҳосилот совети раиси, чорвачилик фермаларининг мудирлари каби вазифаларни қисқартиш мақсадга мувофиқдир, чунки бу ходимларнинг ҳарбирини сақлаш учун ҳар йили 600—700 меҳнат куни сарфланади. Сталин номли колхоз правлениеси худди шундай қилди. Колхоз правлениеси агроном ўртоқ Бальцевни ва зоотехник ўртоқ Рентюкни далачилик ва чорвачилик бўйича колхоз раисининг ўринбосарлари қилиб тасдиқлади, иккита дала мудири, тўртта ферма мудири вазифасини қисқартирди. Коровуллар ва ҳисобчилар сони ҳам камайтирилди. Мана буларнинг ҳаммаси колхозга йил мобайнида 13 минг меҳнат кунини тежаш имкониятини беради.

Ленин номли, Хрушчев номли, Свердлов номли колхозларнинг ва бошқа колхозларнинг правлениелари ҳам ана шунга ўхшаш қарорларни қабул қилдилар. Бу тадбир районнинг колхозларига йил мобайнида юз мингдан кўпроқ меҳнат кунини тежаш имкониятини беради.

ЁШ ИЖОДКОРЛАР ЎРТАСИДА ТАРБИЯВИЙ ИШЛАРНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Яқинда М. Горький номли рус драматик театри биносида ижодкор ёшларнинг умумшаҳар йиғилиши бўлиб ўтди.

Шаҳар комсомол комитети ва республика Маданият министрлиги томонидан уюштирилган бу йиғилишда министр А. Қўчқоров «Шаҳардаги ижодкор ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни кучайтириш тўғрисида» доклад қилди.

Докладчи республикамиз пойтахтида театр ва музика мутахассислари, ўйинчи ва ашулачилар, режиссёр ва постановкачилар тайёрлаб чиқарадиган ҳамма хил олий, ўрта ва махсус ўқув юртлари, 7 йиллик музика мактаблари мавжуд эканлигини ҳамда буларда ҳар йили юзлаб ёш талантлар етиштириб чиқарилаётганлигини айтди. Бу ёшлар ичидан, Асат Азимов, Лола Бадалова, Иркли Меликбоева, Яйра Абдуллаева, Ирода Алиева, Тўлахўжаев, Гусина, Филиппов, «Баҳор» хореографик ансамблининг қатнашчиси Юнусова каби чинакам талантлар ўсиб чиқди. Ўнлаб ўзбек ёш артистлари халқ демократияси мамлакатларида, Ҳиндистонда, халқаро фестивальларда ўз маҳоратларини намойиш қилиб, катта обрў қозондилар ҳамда ўзбек совет сан'атини янада тараққий эттиришда муносиб ҳисса қўшаолдилар.

Лекин шу блан бирга докладчи ва сўзга чиққан ўртоқлар сан'ат ва маданият ходимлари орасида социалистик маданият ходими деган шарафли номга доғ тушириб келаётган, соғлом коллективга исноз келтираётган айрим ёшлар ҳам бор эканлигини та'кидлаб, бунга конкрет мисоллар келтирдилар. Улар Навоий номли ўзбек давлат опера ва балет театри, Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драм театри, ўзбек давлат консерваторияси, Тошкентдаги театршунослик институти каби ташкилотларнинг ма'мурияти ва комсомол ташкилотларини ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш, коммунистик ахлоқ принципларини уларнинг онгига сингдириш, уларда камтарлик, ижодий маҳоратни ошириш учун тинмай интилиш, ҳар жиҳатдан бошқаларга ўрнак бўлиш хислатларни ўстиришдек энг асосий ишни кўпинча унутиб қўяётганликлари учун танқид қилдилар. Шунинг учун ҳам айрим ёшлар ахлоқий ва маиший жиҳатдан бузилиб кетмоқдалар, улар орасида ичкиликбозликка берилиш, бировларга нисбатан қўпол муомилада бўлиш, ўринсиз мағрурланиш, дастлабки муваффақиятдан кейиноқ ўзини юқори талант эгаси деб э'лон қилиш, институтни битириб диплом олгач, юборилган жойга боришдан бош тортиш каби совет ёшларининг ша'нига тўғри келмайдиган ишларни қиладиган кишилар ҳам бор.

Ўзбекистон ССР халқ артисти Лутфихоним Саримсоқова йиғилиш қатнашчиларига ўзининг босиб ўтган ижодий йўли ҳақида ҳикоя қилиб берди ва ёш артистларни сра мағрурланиб кетмасликка, рольнинг катта-кичиклигини танламасликка, артистлик маҳоратини кекса сан'ат арбоблари ва талантли халқдан ўрганишга чақирди.

Йиғилишда Каганович номли паровоз-вагон ремонт заводи комсомол ташкилотининг секретари Константинов сўзга чиқиб, Навоий номли театр, консерватория ва филармония ходимларини корхоналардаги ёш ҳаваскорларга ёрдам беришдан ўзларини четта олаётганликларини фактлар блан кўрсатиб танқид қилди.

Сўзга чиққан ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари А. А. Рапохин ҳарбир ёш ижодкорнинг ахлоқий жиҳатдан бошқаларга ўрнак бўлишига эришиш учун ижодий коллективлар ўртасида тарбиявий ишларни кучайтириш тадбирларини айтди.

Йиғилишда шаҳар комсомол комитетининг секретари ўртоқ Абдунабиев, ўз ижодий фаолиятларида янгидан-янги муваффақиятларга эга бўлиш блан бошқаларга ўрнак бўлган ёшлардан бир группаси Ўзбекистон ЛКСМ МК ва шаҳар комсомол комитетининг «Фахрий ёрлиқ»лари блан мукофотланганликларини айтди. Бу «Фахрий ёрлиқ»лар комсомол ёшларнинг иш жойларида комсомол ташкилоти томонидан йиғилиш ўтказиб топшириладиган бўлди.

Йиғилиш охирида оммавий танца бўлди ҳамда Горький номли рус драматик театри спектакълларидан айрим парчалар кўрсатилди.

Суратда: Тошкент театрларининг ёш артистлари. (чапдан ўнгга): балет солисти **Н. Филимонова**, Ҳамза номидаги театр артисти **Я. Абдуллаева**, Ўзбекистон давлат филармониясининг солисти **Т. Шарипов**, Ҳамза номидаги театр артисти **К. Қосимов**, Навоий номли театр артисти **А. Азимов**, балет солистлари **И. Александрова**, **Д. Бурдейная**, Ҳамза номидаги театр артисти **С. Жалилов.** **А. Аверьянов** фотоси.

„Социалистик Ўзбекистон“ журналининг январь сони чиқди

Журналнинг бу сонида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиумининг А'зоси Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонга, Бирмага ва Афғонистонга қилган сафарлари ва уларнинг Совет Иттифоқига қайтиб келганликлари, Тошкентда бўлиб ўтган шаҳар меҳнаткашларининг катта митингида қатнашганликлари ҳақида мақола ва фотосуратлар босилган.

Шунингдек, журналда Н. А. Булганин, Н. С. Хрушчев ўртоқлар иштирокида 1955 йил декабрь ойида Тошкентда бўлиб ўтган Республика қишлоқ хўжалик илғорларининг кенгашига бағишланган «Юқори ҳосил учун, фаровонлик учун» сарлавҳали мақола, Д. Полининнинг «Қиш кунларида», В. Аппиловнинг «Тошкент магистралида», Б. Дробиннинг «Кичкинтойлар учун», К. Курносенконинг «Об-ҳаво разведкачилари», шунингдек, «Жасур ва чаққон кишилар», «Жониворлар неча йил яшайди», «Алпинистрлар лагери» сарлавҳали мақолалар берилган.

Бу сонда П. Ковалевнинг «Чўл, яланг чўл», Ж. Жабборовнинг «Гул» сарлавҳали ше'рлари, ҳинд халқ эртакларидан айрим намуналар босилган.

Журнал чиройли фотосуратлар блан безатилган.

Хотин-қизлар ва ёшлар учун лекциялар

Тошкентдаги республика Маданият уйида ташкил қилинган хотин-қизлар ва комсомол-ёшлар лекторийлари сўнгги вақтларда лекция пропагандасини анча яхшиладилар. Хотин-қизлар учун лекторийда илмий-атеистик, медицина темаларида лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Яқинда бўлиб ўтган «Совет хотин-қизлари — коммунизмнинг актив қурувчиларидир», «Халқаро аҳвол», «Бўқоқ касали ва унга қарши кураш» темаларидаги лекциялар зўр э'тибор блан тингланди.

Лектор Бердиев комсомол ва ёшлар лекторийсида «Капиталистик мамлакатларда ёшларнинг аҳволи» деган темада қизиқарли лекция ўқиди. Лекциядан сўнг «Африка» номли ҳужжатли фильм кўрсатилди.

М. ХУДОЙҚУЛОВ.

СССР Министрлар Советида

Ма'лумки, 1955 йил 19 сентябрьда Совет Иттифоқи блан Финляндия Республикаси ўртасида Порккала-Удд территориясидан ҳарбий-денгиз базаси учун фойдаланиш ҳуқуқларидан Совет Иттифоқи воз кечганлиги ва бу территориядан совет қуролли кучларини олиб чиқиб кетиш тўғрисида Битим имзоланган эди. Бу Битимга биноан, Порккала-Удд территорияси ва ундаги мулклар бу Битим ҳақидаги ратификация ёрлиқлари айирбошланган кундан бошлаб уч ой муддат ичида, я'ни 1956 йил 28 январьдан кечикмай топширилиши лозим эди. Шунга биноан, совет ма'мурлари мазкур территорияни Финляндияга топшириш юзасидан зарур тайёргарлик ишлари олиб бордилар, шу блан бирга, совет қуролли кучларининг асосий қисми Порккала-Удд территориясидан олиб чиқилди.

Порккала-Удд территорияси Финляндияга топширилиши ва уни топшириш ҳақида Хельсинкида Якунловчи Протокол имзоланажаги муносабати блан СССР Министрлар Совети СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари М. Г. Первухин (делегация бошлиғи), СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Волков, СССР Ташқи Ишлар Министрининг Биринчи Ўринбосари А. А. Громико, Совет Иттифоқи Маршали А. М. Василевский ва СССРнинг Финляндиядаги Элчиси В. З. Лебедевлардан иборат Совет Иттифоқи Ҳукумат делегациясини тайинлади.

СССР Олий Совети Президиумида

СССР Олий Совети Президиуми РСФСР Олий Совети Президиумининг Камчатка областини мавжуд ма'мурий чегараларда Хабаровск ўлкаси составидан чиқариб, РСФСРнинг мустақил областига айлантириш тўғрисидаги таклифини тасдиқлади.

* *

СССР Олий Совети Президиуми РСФСР Олий Совети Президиумининг Хабаровск ўлкасидаги Қуйи-Амур областини тугатиб, унинг районларини ва Амурдаги Николаевск шаҳрини Хабаровск ўлка ташкилотларига бўйсундириш тўғрисидаги таклифини тасдиқлади.

Шимолий Норвегия аҳолисига Совет Қизил Крестининг ёрдами

Яқинда Норвегиянинг шимолий районларида табиий офат юз берди. Кучли довул мол-мулкларга ва аҳолига жиддий зарар етказди.

СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой жамиятлари союзининг ижроия комитети Норвегия Қизил Крест жамиятига мурожаат қилиб, ана шу табиий офат муносабати блан Норвегия халқига чуқур ҳамдардлик изҳор қилди ва зарар кўрган аҳолига ёрдам бермоқ учун Жамият ихтиёрига 50 минг сўм маблағ топширди.

Ижроия комитети раиси профессор Г. А. Митеревнинг телеграммасида «агар совет кишиларининг ана шу кичик совғаси қабул қилиб олинса ва зарар кўрганларнинг аҳволини яхшилаш учун фойдаланилса, ижроия комитети бундан жуда хурсанд бўлур эди» дейилади.

Норвегия Қизил Крест жамиятининг раиси Эрлинг Стинн бунга мактуб блан жавоб қайтарди. У, ўз мактубида довулдан зарар кўрганларга ёрдам фондига қилинган совға учун Совет Қизил Крестига ташаккур билдиради. Мактубда айтилишича, Норвегияда бу ҳимматга юксак баҳо берилмоқда. «Бу маблағлар, — дейилади мактубда, — Шимолий Норвегияга ёрдам кўрсатиш йўлидаги инсонпарварлик фаолиятига катта фойда келтиради». (ТАСС).

ФРАНЦИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИ ХАЛҚ ФРОНТИ ҲУКУМАТИ ТУЗИЛИШИНИ ТАЛАБ ҚИЛМОҚДАЛАР

ПАРИЖ, 22 январь. (ТАСС). Францияда коммунистлар, социалистлар ва радикаллар иштироки блан ҳукумат тузилиши учун кураш ҳаракати кенгаймоқда. «Юманите диманш» газетасининг хабарига қараганда, Халқ фронти учун кураш комитетлари тузилган корхоналарнинг сони кўпайиб бормоқда. Жумладан, Париж атрофидаги Вильжюифда «Батикуп» заводининг ишчилари, «Креди насьональ» банкининг хизматчилари ва бошқа корхоналардаги ишчилар ана шундай комитетларни тузганлар.

Гар департаментида мэрлар ва бош маслаҳатчилардан 60 киши аҳолига биргаликда мурожаат қилиб, мамлакатнинг манфаатларига жавоб берадиган сиёсат юргизадиган ҳукумат тузилиши учун курашни кучайтиришга чақирганлар. Улар орасида 23 коммунист, 20 социалист, «мус'тақил партиялар» деб аталган партияларнинг 13 а'зоси ва 4 радикал бор. Улар меҳнаткашларнинг моддий аҳволини яхшилашни, Шимолий Африкадаги урушнинг тўхтатилишини, мактабларнинг ва давлатнинг дун'ёвий характерда бўлишига қарши қаратилган қонунларнинг бекор қилинишини талаб этганлар.

Умумий меҳнат конфедерациясидаги темирйўлчилар миллий федерацияси с'ездининг делегатлари ҳам барча сўл кучларнинг бирлаштирилишини талаб этганлар ва Франциянинг сиёсатини қат'ий равишда ўзгартирадиган, меҳнаткашларнинг талабларини қондирадиган ҳукумат тузилишини талаб этганлар.

Кейинги кунларда ўнларча корхоналарда ва мамлакатнинг аҳоли яшаб турган кўпгина пунктларида ҳам ана шундай қарорлар қабул қилинган.

ТЕҲРОН ҲАРБИЙ МА'МУРЛАРИНИНГ ПРОВОКАЦИОН ҲАРАКАТЛАРИ

ТЕҲРОН, 22 январь. (ТАСС). 21 январь кечқурун СССР блан Маданий алоқа қилучи Эрон жамиятида одатдаги тадбирлардан бири ўтказилаётган — рус тили курсларида ўқувчилар учун «Йўлбарс овловчилар» ва «Ляна» номли совет фильмлари кўрсатилаётган эди. Фильмларни кўрсатиб бўлишга тахминан 20 минут вақт қолганда жамият биноси олдига усти ёпиқ автомашина келиб тўхтади. Бу машинага Теҳрон ҳарбий губернатори бошқармасининг офицер бошчилигидаги қуролли солдатлари тушган эди.

Фильм кўрсатиб бўлингандан кейин солдатлар ким тўғри келса шуни ушлаб машинага итариб чиқардилар. Ана шундай қилиб, жам'и 25—30 киши ушланди.

Буерда Теҳрон ҳарбий ма'мурларининг бу хил ҳаракатига СССР блан Маданий алоқа қилучи Эрон жамиятида иккала мамлакат ўртасидаги маданий алоқаларни ривожлантиришга қаратилган тадбирларнинг кўрилишига тўсқинлик қилишга уриниш деб баҳо берилмоқда.

Исроилнинг Миср чегараларини бузаётганлиги тўғрисида

НЬЮ-ЙОРК, 22 январь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири Газадан хабар беради: Бугун Миср яраш юзасидан тузилган аралаш Исроил-Миср комиссиясига мурожаат қилиб, Исроил патрульларининг икки марта Миср территориясига ўтганликлари ва Миср позицияларини ўққа тутганликлари ҳақида шикоят қилди.

Миср вакилининг айтишига қараганда, бу — кейинги 10 кун ичида қилинган ана шундай учинчи ҳодисадир.

Америка генералларининг талаби блан

РИМ, 22 январь. (ТАСС). «Унита» газетаси Италия Коммунистик ёшлар федерацияси бош секретари Энрико Берлингуэрнинг баёнотини э'лон қилди. Э. Берлингуэр бу баёнотда Италия армиясида ҳарбий хизмат муддатини узайтиришга қаратилган планларни кескин суратда қораламоқда. Берлингуэр «ҳарбий хизмат муддатини узайтиришни талаб қилган ҳеч қандай миллий сабаблар — ҳарбий сабаблар ҳам, иқтисодий сабаблар ҳам йўқ» деб уқтириб ўтади. «Буни Атлантик қўмондонлиқ ва, жумладан, Америка генераллари истайди ва улар ҳарбий хизмат муддатини узайтиришга мажбур этаётирлар», дейди Берлингуэр.

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/I да **Оғриқ тишлар**, 26/I да **Қароқчилар.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/I да **Эсмиральда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/I да **Сингиллар қиссаси**, 26/I да **Фарҳод ва Ширин.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 25, 26, 27, 28, 29/I да **Литва цирк коллективининг ҳайрлашув гастрольлари.** Аттракцион — **йиртқич ҳайвонлар ва маймунлар.**

«РОДИНА» — кундуз янги бадиий фильм **Кекса Аширнинг ҳийласи**, кечқурун **Довул.**

НАВОИЙ номли — кундуз **Кекса Аширнинг ҳийласи**, кечқурун **Дайди** (иккала серия).

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Кекса Аширнинг ҳийласи**, 3-нчи залда кеч соат 8 — 20 ва 10 — 20 минутда **Икки бигха ер.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун янги рангли хроникал-ҳужжатли фильм **Улуғ халқлар дўстлиги.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Кекса Аширнинг ҳийласи**, кундуз соат 4 да **Кинотўплам**, кеч соат 5 ва 10 да **Ганга.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р00020. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № — 1358.